

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 15.12.2020 г.
COM(2020) 824 final

2020/0360 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на
Регламент (ЕС) № 347/2013**

{SEC(2020) 431 final} - {SWD(2020) 346 final} - {SWD(2020) 347 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

През 2013 г. беше установена нова рамка за планиране на трансграничната енергийна инфраструктура, насочена към модернизирането и разширяването на европейската енергийна инфраструктура, за да се преодолее фрагментацията на междусистемните връзки между държавите членки, да се сложи край на тяхната изолация от мрежите за газ и електроенергия, да се осигури надеждност и диверсифициране на енергийните доставки на Съюза, и на източниците, и на маршрутите на тези доставки и да се интегрират по-тясно възобновяемите енергийни източници (ВЕИ). Регламентът за трансевропейската енергийна мрежа (Регламент за TEN-E) позволи на Съюза да изпълни основните цели на своята енергийна политика, тъй като в него бяха установени правила за определянето и своевременното развитие на проекти от общ интерес, които ще гарантират оперативната съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи, функционирането на вътрешния енергиен пазар и интегрирането на енергията от различни видове възобновяеми източници. Той също така задължава държавите членки да рационализират процедурите за издаване на разрешения за проекти от общ интерес, предвижда регулаторно съдействие, съдържа правила и насоки за трансграничното разпределяне на разходите и за стимулите за компенсирание на риска и определя условията за получаване на финансиране от Механизма за свързване на Европа (MCE).

Председателят на Комисията изведе Европейския зелен пакт като основен политически приоритет, който има за цел превръщането на ЕС в справедливо и благоденстващо общество с модерна, ресурсно ефективна и конкурентоспособна икономика. Предложението от Комисията План във връзка с целта в областта на климата¹ поставя Европа на устойчив път към превръщането на тази цел в реалност и постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. В Зеления пакт е подчертано също така, че неизбежното изменение на климата ще има значителни въздействия в Европа въпреки усилията за неговото ограничаване. Следователно от решаващо значение е да се увеличат усилията за намаляване на последствията от изменението на климата, изграждането на устойчивост, предотвратяването на бедствия и подготвеността.

Както е посочено в съобщението на Комисията относно Европейския зелен пакт и в съобщението, озаглавено „Чиста планета за всички“², енергийната инфраструктура е ключов фактор за осъществяването на енергийния преход. Тъй като инфраструктурата е дълготраен актив, тя ще трябва да съответства на целта за неутралност по отношение на климата и на други екологични цели, като формулировката за „ненанасяне на вреда“, включена в Европейския зелен пакт, за да способства за осъществяването на бърза и икономически ефективна декарбонизация на енергийната система и на икономиката в по-широк план. Затова Регламентът за TEN-E е основен инструмент за развитието на вътрешния енергиен пазар и е необходима за постигането на целите на Европейския зелен пакт.

Сегашните цели в областта на климата и енергетиката не са достатъчно амбициозни, за да доведат до намаляване на емисиите на парникови газове с най-малко 55 % до 2030 г., както

¹ Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани, COM(2020) 562 final.

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:52018DC0773>.

предложи Комисията³ в усилията си да създаде условия за постигане на неутралност по отношение на климата. Пътят към това намаляване на емисиите на парникови газове задължително преминава през дълбока трансформация на европейската енергийна система от гледна точка както на доставките, така и на потреблението.

Съюзът ще трябва да увеличи значително производството на електроенергия от възобновяеми източници с цел тази енергия, която все по-често се доставя от съоръжения, разположени в морето, да достигне дял от над 80 % до 2050 г.⁴ За постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г. мощностите в Европа за производство на енергия от вятъра, разположени в морето, трябва да нараснат до 300 GW, а тези за производство на океанска енергия — до 40 GW, което е 25 пъти повече от съществуващите мощности⁵ и изисква тясна координация за дългосрочно планиране и изграждане на електроенергийни мрежи, разположени в морето и на сушата, в съответствие със стратегията на ЕС за енергията от възобновяеми източници в морето⁶. Прогнозните разходи, необходими за увеличаване на производството в Европа на енергия от възобновяеми източници в морето до 2050 г., възлизат на 800 милиарда евро, две трети от които са за съответната мрежова инфраструктура. От първостепенно значение за намаляването на тези разходи в максимално възможна степен е да се обръща особено внимание на рационалното изграждане на мрежите.

Все още не е постигната договорената цел, включена в заключенията от заседанието на Европейския съвет в Барселона през март 2002 г., а именно всички държави членки да разполагат с равнище на електроенергийни междусистемни връзки еквивалентни на най-малко 10 % от инсталираните им производствени мощности. В заключенията си от 23 и 24 октомври 2014 г. Европейският съвет утвърди цел по отношение на междусистемната свързаност на електроенергийните мрежи от най-малко 15 %. В съобщението на Комисията от 23 ноември 2017 г. за укрепването на енергийните мрежи в Европа се оценява напредъкът към постигане на целта от 10 % междусистемна свързаност и се предлагат начини за привеждане в действие на целта от 15 % междусистемна свързаност за 2030 г.

Оценява се, че средногодишните инвестиции в електропреносни и електроразпределителни мрежи, необходими само за постигането на целите за 2030 г., са в размер на 50,5 милиарда евро. Както показват всички сценарии, моделиращи пътищата за постигане на неутралност по отношение на климата, нарасналата роля на електроенергията ще бъде допълнена от относително увеличение на дела на възобновяемите и нисковъглеродните газове в декарбонизирания енергиен микс⁷. Водородът, чието използване в производството, транспорта и потреблението понастоящем е ограничено, се очаква да достигне приблизително 46 %—49 % от всички възобновяеми и нисковъглеродни газове до 2050 г. До 2030 г. общите нужди от

³ Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани, COM(2020) 562 final.

⁴ „Чиста планета за всички. Европейска дългосрочна стратегическа визия за просперираща, модерна, конкурентоспособна и неутрална по отношение на климата икономика“, COM(2018) 773 final.

⁵ РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА ОТНОСНО ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО — Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г., SWD(2020) 176 final.

⁶ Стратегия на ЕС за използване на потенциала на енергията от възобновяеми източници в морето за неутрално по отношение на климата бъдеще, COM(2020) 741 final.

⁷ Сред тях са сценариите, предвидени в дългосрочната стратегия на Съюза (2018 г.), и тези в десетгодишните планове за развитие на мрежата от 2020 г., разработени от ЕМОПС за газ и ЕМОПС за електроенергия (2020 г.), предвижданията в доклада „Пътища за декарбонизация“ на Eurelectric (2018 г.) и разработките на генерална дирекция „Енергетика“ в рамките на проучването „Влияние на използването на потенциала на биометана и водорода върху трансевропейската инфраструктура“ (2019 г.).

инвестиции във водородни електролизьори се оценяват на 24—42 милиарда евро. За преноса, разпределението и съхранението на водород ще са необходими около 65 милиарда евро⁴⁷.

Въпреки че целите в сегашния регламент като цяло продължават да са валидни, действащата уредба в областта на трансевропейските енергийни мрежи все още не отразява изцяло очакваните промени в енергийната система, които ще настъпят под влиянието на новия политически контекст, по-специално на по-високите цели за 2030 г., както и на целта за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. съгласно Европейския зелен пакт.

По-конкретно развитията в областта на трансграничната инфраструктура, настъпили в резултат на сегашния Регламент за TEN-E, са недостатъчни като тип и мащаб, тъй като не обхващат всички категории инфраструктура, които са важни за енергийния преход, и не отразяват в достатъчна степен развитието на технологиите. Следователно в този си вид Регламентът за TEN-E не е пригоден да способства за постигането на целта за неутралност по отношение на климата. Вследствие на ускоряването на цифровата трансформация на електроенергийния сектор през последните години се наблюдава значително развитие по отношение на решенията в областта на интелигентните електроенергийни мрежи, включително за реакция на потребителите. Интеграцията между интелигентните електроенергийни и газопреносни системи, а също и интеграцията с други сектори, като транспорт и промишленост, създава допълнителни възможности за декарбонизация на газовата мрежа и за по-ефективно управление на електроенергийната система, например чрез производство на водород и синтетични газове от възобновяеми електроенергийни източници. Настоящата система за планиране на мрежите твърде много зависи от секторния подход и затова не отговаря на необходимостта от интегриране на интелигентни системи, тъй като потребностите от инвестиции за газовия и за електроенергийния сектор се оценяват посредством различни процедури. В бъдеще планирането на мрежите трябва да бъде съобразено също и с предвижданото разширяване на мрежите, разположени в морето. Освен това електроразпределителните системи ще имат по-важна роля в планирането на енергийната инфраструктура, включително поради обстоятелството, че значителна част от мощностите за производство на електроенергия от възобновяеми източници са свързани към мрежи за ниско и средно напрежение. Нещо повече, оценката на настоящата уредба на трансевропейските енергийни мрежи показва закъснения в изпълнението на проекти от общ интерес, които са определени като необходими за постигането на целите на политиката в Съюза в областта на климата и енергетиката. През 2020 г. 27 % от проектите от общ интерес в електроенергийния сектор закъсняваха средно със 17 месеца спрямо първоначално предвиждания срок за въвеждане в експлоатация.

По тези причини основните цели на преработения текст на Регламента за TEN-E ще са:

- да се създадат условия за определянето на трансгранични проекти и инвестиции в целия Съюз и със съседните му държави, които са необходими за енергийния преход и за постигането на целите в областта на климата;
- да се подобри планирането на инфраструктура с оглед на интеграцията на енергийната система и на мрежите, разположени в морето;
- да се съкратят процедурите за издаване на разрешения за проекти от общ интерес, за да се предотвратят забавяния на проекти, които способстват за осъществяването на енергийния преход;
- да се гарантира подходящо използване на инструменти за споделяне на разходите и на регулаторни стимули.

В рамките на настоящата инициатива беше разгледан и определен набор от мерки за опростяване на Регламента за TEN-E, за подобряване на неговата ефективност и за намаляване на разходите за постигане на съответствие с нормативните изисквания и за регулиране, когато е възможно. Инициативата ще позволи i) да се *рационализират задълженията за отчетност и наблюдение*, ii) по избор да не се прилагат изискванията за предварителна консултация, ако тази консултация вече е предмет на национални правила, отговарящи на стандарти, които са еднакви или по-строги от установените в Регламента за TEN-E, и iii) да се опрости редът за включването на проекти от общ интерес в десетгодишните планове за развитие на мрежата. Мерките за опростяване ще създадат преки ползи чрез намаляване на периодичните преки разходи, свързани с административната тежест, в резултат на облекчените изисквания за наблюдение и отчетност. Тези преки ползи облагодетелстват предимно определени заинтересовани страни от частния сектор, като организаторите на проекти.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

При извършената от Комисията оценка на ефективността на Регламента за TEN-E досега се стигна до заключението, че настоящата уредба не се е доказала като достатъчно гъвкава, за да се адаптира към целите на политиката на Съюза, които се променят във времето. Това е особено важно предвид развитието на политиката на Съюза в областта на енергетиката и климата и по-специално с оглед на увеличеното внимание и амбиции по отношение на декарбонизацията. Парижкото споразумение и Европейският зелен пакт изискват значителна трансформация на сегашните енергийни инфраструктури, за да може енергийната система да стане напълно интегрирана и неутрална по отношение на климата до 2050 г. Въпреки че първоначалните цели на Регламента за TEN-E — сигурност на доставките, пазарна интеграция, конкуренция и устойчивост — са все така важни, с преработения текст на Регламента за TEN-E се въвеждат промени, които гарантират съгласуваност с конкретните цели за декарбонизация и съответствие с целта за неутралност по отношение на климата и с принципа „за ненасягане на значителни вреди“ съгласно Регламента за таксономията⁸.

Общите принципи на преработения текст на Регламента за TEN-E отговарят на потребността от съгласуваност с различните конкретни и общи цели, установени в пакета за чиста енергия, по-конкретно в директивата и регламента за пазара на електроенергия, в Регламента относно управлението и в Директивата за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, тъй като с тях по-специално се създават условия за мащабно внедряване и интегриране на мощности за възобновяема енергия и се подкрепя разширяването на ролята на операторите на разпределителни системи.

Европейският зелен пакт и съответните цели за намаляване на емисиите насочват транспортния сектор към по-активна декарбонизация в сравнение с предишните цели. В тази връзка се очаква драстично намаление на търсенето на нефт и постепенно преустановяване на потреблението на нефт без технологии за намаляване на емисиите като цяло. Поради това и в съответствие с целите, установени в Европейския зелен пакт, инфраструктурата за доставяне на нефт не е включена в настоящия регламент.

Въпреки че в оценката не са посочени непосредствени несъответствия между действащия Регламент за TEN-E и специфичните цели, установени в Директивата за енергийната ефективност, преработените разпоредби укрепват прилагането на принципа за поставяне на

⁸ Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088, ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13.

енергийната ефективност на първо място в междусекторното планиране на инфраструктура в бъдеще.

Механизмът за свързване на Европа допълва Регламента за TEN-E, като създава условия за преодоляване на недостига на финансиране за проектите от общ интерес, които имат висока социално-икономическа и обществена стойност, но нямат стопанска жизнеспособност. Условията за предоставяне на финансова помощ от МСЕ са свързани с обхвата на категориите инфраструктура, включени в преработения текст на Регламента за TEN-E, като се има предвид, че наличието на статут на проект от общ интерес по Регламента за TEN-E е предварително условие за финансирането от МСЕ на проекти за трансгранична инфраструктура.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Като укрепва съществуващата оценка за устойчивост на проектите от общ интерес в преработения текст на Регламента за TEN-E, Комисията има за цел също така да направи предложението по-съгласувано със съответните аспекти от таксономията на Съюза за целите на рамката за устойчиви инвестиции. С Регламента за таксономията⁹ се установява рамка за определянето на критерии, по които да се преценява дали дадена икономическа дейност се квалифицира като екологично устойчива, и съответно се налагат задължения за оповестяване на финансовите и нефинансовите предприятия от частния сектор с оглед пренасочването на капиталовите потоци към устойчиви или по-устойчиви икономически дейности, определени във връзка с шест екологични цели.

Проектите от общ интерес ще следват принципа „за ненанасяне на значителни вреди“, както е изразен в Европейския зелен пакт и съгласно член 17 от Регламента за таксономията. За да бъде ограничено въздействието върху околната среда, при планирането на инфраструктурата и при установяването на недостатъци в нея ще бъде спазван принципът за поставяне на енергийната ефективност на първо място и ще бъдат разглеждани с предимство всички целесъобразни несвързани с инфраструктурата решения за преодоляване на тези недостатъци въз основа на консултации с широки кръгове от заинтересовани страни. Освен това през фазата на изпълнение организаторите на проекти следва да докладват за съответствието с екологичното законодателство с цел да се гарантира, че проектите не нанасят значителни вреди на околната среда. Това докладване е важен елемент както на процеса на наблюдение, така и на заявленията за включване в следващите списъци на Съюза. С регламента се въвежда също така изискване в проектите от общ интерес да бъдат интегрирани мерки за адаптиране към изменението на климата. Съгласно член 171, параграф 3 от ДФЕС Съюзът може да реши да си сътрудничи с трети държави, с цел да поощри изпълнението на проекти от взаимен интерес¹⁰ и да осигури възможност за взаимното функциониране на мрежите в съседните на него държави. Това сътрудничество може да способства за намаляването на емисиите на парникови газове в Съюза и в трети държави и по този начин да допринесе за постигането на целите, установени в Европейския зелен пакт. С включването на проектите от взаимен интерес в преработения текст на Регламента за TEN-E ще бъде отразена нарастващата роля на междусистемните връзки с трети държави и ще бъдат създадени условия за разширяване на обхвата на ползите, произтичащи от прилагането на регулаторната рамка на Съюза, отвъд неговите граници.

⁹ Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088, ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13.

¹⁰ Член 171, параграф 3 от ДФЕС: „Съюзът може да реши да си сътрудничи с трети страни, с цел да поощри изпълнението на проектите от [взаимен] интерес и да осигури възможност за взаимното функциониране на мрежите.“.

Съобщението на Комисията относно икономическия и инвестиционен план за Западните Балкани¹¹ ще бъде взето надлежно предвид.

Преработеният текст на Регламента за TEN-E има за цел да се преодолеят някои трайни проблеми, свързани например със закъснения в изпълнението на проекти и с достъпа на проекти за трансгранична инфраструктура до финансиране, допълнително усложнени от санитарната криза, което е в съответствие с целите на Механизма за възстановяване и устойчивост. В зависимост от целите на държавите членки със средства от Механизма за възстановяване и устойчивост ще бъде финансирана само малка част от трансграничните междусистемни връзки между интелигентни и устойчиви енергийни системи.

Възможно е някои специфични мерки за подпомагане, предвидени от държавите членки за проекти от общ интерес, да бъдат определени като държавна помощ. Тези мерки ще подлежат на специфична оценка по правилата за държавна помощ. Статутът на проект от общ интерес има значение с оглед на правилата за държавна помощ, установени в Общия регламент за групово освобождаване¹² от 2014 г. и в Насоките относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетиката за периода 2014—2020 г.¹³. Важно е да се напомни, че националните мерки за подпомагане на проекти от общ интерес, които са извън обхвата на трансграничното разпределяне на разходите и на инвестиционните стимули, посочени в Регламента за TEN-E, могат да бъдат квалифицирани като държавна помощ и да подлежат на оценка по правилата за тази помощ. Това се отнася по-специално за проектите за електролизатори и за акумулиране, които могат да имат по-пряко въздействие върху пазарите за производство на енергия.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

В член 170 от Договора за функционирането на Европейския съюз е предвидено, че Съюзът дава своя принос за установяването и развитието на трансевропейски мрежи, включително в областта на енергийната инфраструктура. Съюзът следва да насърчава взаимното свързване на националните мрежи. Регламентът за TEN-E е основан на член 172 от Договора за функционирането на Европейския съюз, в който се съдържа правното основание за приемането на насоки, обхващащи целите, приоритетите и най-общите насоки на мерките, предвидени в областта на трансевропейските мрежи, както е определено в член 171. В тези насоки следва да бъдат определени проектите от общ интерес, които са необходими за постигането на целите на политиката, установени в Регламента за TEN-E. В насоките се определят също и условията, при които Съюзът може да подпомага финансово проектите от общ интерес.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Инфраструктурата за пренос на енергия (включително инфраструктурата от взаимосвързани мрежи в морето и интелигентни мрежи) има европейска добавена стойност поради своите трансгранични въздействия и е важна за постигането на енергийна система, която е неутрална

¹¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Икономически и инвестиционен план за Западните Балкани, SWD(2020) 223 final.

¹² Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, *ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1*.

¹³ Съобщение на Комисията — Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и за енергетиката за периода 2014—2020 г., *ОВ C 200, 28.6.2014 г., стр. 1*.

по отношение на климата. Регламентът за TEN-E беше от полза и допринесе за постигането на резултати в областта на интегрирането на енергийния пазар в Европа, конкуренцията и сигурността на доставките. За развитието на трансграничната енергийна инфраструктура е необходима рамка за регионално сътрудничество между държавите членки. Нормативните актове и действията на отделните държави членки не са достатъчни за изпълнението на тези инфраструктурни проекти като цяло.

За вътрешния енергиен пазар е необходима трансгранична инфраструктура, чието изграждане изисква сътрудничество между две или повече държави членки, всяка със собствена регулаторна рамка. Регламентът за TEN-E осигури по-висока добавена стойност от тази, която би могла да се постигне само на национално или регионално равнище. Изпълнението на повече от 40 ключови енергийни инфраструктурни проекти след влизането на регламента в сила помогна на повечето държави членки да постигнат целта за 10 % междусистемна свързаност за 2020 г. и да изградят газопреносна мрежа, която е добре взаимосвързана и устойчива на сътресения. Енергийният пазар на Съюза е по-интегриран и конкурентоспособен отколкото през 2013 г., а енергийната сигурност на Съюза е повишена. Достъпът до целево финансиране от МСЕ даде възможност да бъдат изпълнени 95 проекта от общ интерес, които иначе трудно биха получили финансиране при пазарни условия.

Този напредък нямаше да може да се постигне само с действия на равнището на отделните държави членки. Различни заинтересовани страни потвърдиха добавената стойност на Регламента за TEN-E, като изтъкнаха важността на регионалното сътрудничество за изпълнението на трансгранични проекти, прозрачността, регулаторната сигурност и достъпа до финансиране.

- **Пропорционалност**

Инициативата е в съответствие с принципа на пропорционалност. То попада в рамките на действията в областта на трансевропейските енергийни мрежи по смисъла на член 170 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Намесата чрез политики е пропорционална на измерението и естеството на установените проблеми и на необходимите действия за постигането на определените цели.

Предложението не надвишава това, което е необходимо за постигането на общата цел, а именно да се способства за навременното развитие на достатъчно енергийни инфраструктури в Съюза и в съседните на него държави с цел да се създадат възможности за постигането на общите цели на Съюза в областта на енергетиката и климата в съответствие с Европейския зелен пакт, по-специално на конкретните цели за 2030 и 2050 г., включително целта за неутралност по отношение на климата, спазването на принципа „за ненанасяне на значителни вреди“, както и за пазарна интеграция, конкурентоспособност и сигурност на доставките.

Въз основа на резултатите от оценката Комисията оцени няколко варианта на политиката, отнасящи се до четири области на въздействие на действащата уредба на TEN-E, като обхват, управление, планиране на инфраструктурата, издаване на разрешения и участие на обществеността и регулиране.

Оценката и съпоставката на вариантите (вж. по-конкретно раздели 7 и 8 на приложената оценка на въздействието) показва, че нито един вариант не е достатъчен сам по себе си за постигането на определените цели. Наборът от варианти на политиката, който е най-подходящ за постигането на специфичните цели, е определен въз основа на оценка, включваща принципа на субсидиарност.

Неговата цел е Регламентът за TEN-E да стане „пригоден за бъдещето“. Вариантите за бъдещия обхват на регламента включват всички технологии, необходими за осъществяването на енергийния преход и за постигането на целите в областта на климата. Определенията са едновременно специфични и достатъчно общи, за да обхванат развитието на технологиите, доколкото е възможно. Основните елементи по отношение на целите и критериите се определят от уредбата относно подбора на проекти от общ интерес и от новия подход към междусекторното планиране на инфраструктурата. Ролята на регионалните групи в процеса на подбор ще бъде запазена в бъдещата уредба с цел тези елементи да бъдат допълнително уточнени и адаптирани към новите приоритети на политиката и развитието на технологиите, като се отчита също и регионалният контекст.

- **Избор на инструмент**

Въз основа на положителната като цяло оценка на действащия регламент избраният инструмент е регламент — ефективен инструмент, който е приложим пряко и е задължителен в своята цялост, като по този начин се осигурява еднакво прилагане и правна сигурност.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Последващи оценки/проверки за пригодност на действащото законодателство**

В рамките на частичното политическо споразумение между Европейския парламент и Съвета относно Механизма за свързване на Европа за периода 2021—2027 г. през март 2019 г. съзаконодателите постигнаха съгласие относно необходимостта от извършаването на оценка на ефективността и съгласуваността с политиките на Регламент (ЕС) № 347/2013 относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура (Регламента за TEN-E) до 31 декември 2020 г.¹⁴ В своето съобщение относно Европейския зелен пакт от декември 2019 г.¹⁵ Комисията изрично посочи необходимостта от извършването на преглед на Регламента за TEN-E, за да се гарантира неговата съгласуваност с целите за неутралност по отношение на климата.

Предвид сроковете за извършване на оценката и на прегледа на Регламента за TEN-E Комисията избра варианта „паралелна оценка и оценка на въздействието“. Оценката на Регламента за TEN-E беше извършена през периода януари 2019—септември 2020 г. Беше оценена досегашната ефективност на Регламента за TEN-E по отношение на постигането на заявените в него цели и бяха установени факторите, които помагат или пречат за постигането на тези цели. По-специално беше оценена ефективността на регламента спрямо базовото равнище (т.е. ситуацията без регламента), за да се прецени дали той е оказал съществено въздействие и дали има добавена стойност.

Накратко при оценката бяха разгледани следните въпроси:

- как и защо действащият Регламент за TEN-E досега функционира добре или недотам добре и кои фактори помагат или пречат за постигането на неговите цели;
- въздействието на регламента, по-специално по отношение напредъка към постигането на неговите цели.

¹⁴ <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2019-0420_BG.pdf.

¹⁵ COM(2019) 640.

Подходът за „паралелна оценка“ позволи резултатите от оценката да бъдат използвани за установяването на елементи, необходими за да се заключи доколко регламентът ще остане пригоден и целесъобразен в бъдеще с оглед на приетите или планираните инициативи в областта на политиката, които ще доведат до ускоряване на декарбонизацията в средносрочен и дългосрочен план. Подходящите елементи с оглед на бъдещето бяха свързани с начините за осигуряване на способстваща енергийна инфраструктура, която да съответства на увеличените амбиции по отношение на декарбонизацията и внедряването на мощности за възобновяема енергия, както и за определяне на областите на намеса.

В съответствие с обхвата и приложимостта на Регламента за TEN-E оценката обхваща всички държави членки. Съгласно насоките за по-добро регулиране при оценката на ефективността на Регламента за TEN-E бяха приложени пет критерия: ефективност, ефикасност, целесъобразност, съгласуваност и добавена стойност от Съюза.

Оценката показва, че в резултат на прилагането на Регламента за TEN-E и на изпълнението на проекти от общ интерес във всички региони от 2013 г. насам междусистемните връзки са се увеличили навсякъде в Съюза. По-голямата междусистемна свързаност доведе до ефективно подобряване на интеграцията на мрежите на държавите членки, благодарение на което енергийният пазар на Съюза днес е по-интегриран и по-конкурентоспособен, отколкото беше преди прилагането на регламента. Цените на едро на електроенергията се сближиха в почти всички държави членки. Цените на газа също се сближиха. От 2013 г. насам е постигнато съществено увеличение на сигурността на доставките на газ посредством изграждането на нови междусистемни връзки и терминали за втечнен природен газ (ВПП). Проектите от общ интерес способстват за изпълнението на настоящите цели на Регламента за TEN-E, както беше предвидено през 2013 г. Категориите инфраструктура в действащия Регламент за TEN-E обаче не отразяват новите амбиции в областта на климата и целта за неутралност по отношение на климата, както и най-новите технологични развития. Този напредък следва да бъде взет предвид при определянето на категориите инфраструктура, обхванати от регламента, на критериите за подбор на проекти от общ интерес, както и на приоритетните коридори и тематични области.

Беше установено, че процесът за определяне и подбор на проекти от общ интерес в рамките на регионалните групи е ефективен и допринася за подобряване на сътрудничеството и за приемане на решения относно трансгранични проекти, основани на регионален и европейски подход. Процесът на разработване на десетгодишните планове за развитие на мрежата доказва своята ефективност като първа стъпка към определянето на проекти от общ интерес. От друга страна, въпреки че ЕМОПС и ОПС имат важна роля в този процес, за да се увеличи доверието в процеса, той трябва да стане по-приобщаващ и да се засили контролът върху основните изходни данни и допускания.

Механизмът за трансгранично разпределение на разходите е важен фактор, който способства за изпълнението на проектите. В много случаи обаче трансграничното разпределение на разходите не доведе до предвижданото намаляване на недостига на финансиране за проекта.

Въпреки съкращаването на процедурите за издаване на разрешения, в някои случаи тези процедури остават продължителни. Основните причини обаче са свързани предимно с прилагането на национално равнище и са извън обхвата на Регламента за TEN-E.

Финансовата помощ, предоставена от МСЕ за 95 проекта, беше важен фактор, способстващ за тяхното изпълнение. Безвъзмездните средства за проучвания способстваха за намаляването на рисковете на ранните етапи от развитието на проектите, а безвъзмездните средства за строително-монтажни работи помогнаха да бъдат отстранени участъците с недостатъчна преносна/пропускателна способност, които не биха могли да се отстранят в достатъчна степен с финансиране при пазарния условия.

При оценката беше установено, че ползите от регламента надвишават разходите, което доказва неговата ефективност. Регламентът за TEN-E създаде социално-икономически ползи, тъй като спомогна за увеличаване на сигурността на доставките и за засилване на интеграцията и конкуренцията на енергийните пазари. Регламентът допринесе също така за увеличаването на достъпността, съгласуваността и прозрачността на информацията.

Първоначалните цели на Регламента за TEN-E — сигурност на доставките, пазарна интеграция, конкуренция и устойчивост — са все така важни. От друга страна обаче, увеличените амбиции в областта на климата съгласно Парижкото споразумение и Европейския зелен пакт изискват да се промени балансът между целите, за да бъдат изпълнени конкретните цели за декарбонизация и да се допринесе за постигането на неутралност по отношение на климата.

При оценката не бяха открити съществени доказателства в подкрепа на опасенията относно вътрешната съгласуваност на Регламента за TEN-E, като се изключат евентуални механични промени и известна липса на гъвкавост за адаптиране към бързоразвиващите се области на политиките.

Регламентът за TEN-E осигури постигането на резултати, които нямаше да могат да бъдат постигнати чрез действия на равнището на държавите членки, което доказва наличието на добавена стойност от Съюза.

- **Консултации със заинтересованите страни**

В съответствие с насоките за по-добро регулиране, отнасящи се до „паралелни оценки и оценки на въздействието“, Комисията проведе всеобхватни консултации въз основа на стратегия за консултации, която включваше редица методи и инструменти за провеждане на консултации. Целта на стратегията за провеждане на консултациите беше да се гарантира, че ще бъдат взети предвид всички съответни доказателства, включително данните за разходите, за социалното въздействие и за възможните ползи от инициативата. Стратегията беше разработена в съответствие с логиката на намесата и съчетаваше ретроспективни и перспективни елементи. Бяха използвани няколко инструмента за провеждането на консултации: обществена консултация онлайн, специализирано проучване онлайн, подробни интервюта и (четири) уебинара със заинтересовани страни.

Комисията получи 215 отговора от откритата обществена консултация и от специализираните въпросници и още 169 становища, изпратени по електронна поща, предимно от граждани, организатори на проекти и промишлени сдружения. С помощта на консултант бяха проведени 80 задълбочени интервюта с основните заинтересовани страни, имащи отношение към Регламента за TEN-E, с цел да се получат подробни сведения и доказателства относно важни аспекти, които нямаше да могат да бъдат разгледани обстойно чрез специализирания въпросник. На четири уебинара със заинтересовани страни, в които се включиха над 40 събеседници и 300 участници, бяха обсъдени основни аспекти, свързани с преразглеждането на регламента.

Като цяло, заинтересованите страни в голяма степен потвърждават ползите, създадени от Регламента за TEN-E досега, по отношение на постигането на общите цели: регламентът допринесе за интеграцията на енергийния пазар, създаде подходящо равнище на сигурност на доставките и допринесе за конкурентоспособността в рамките на енергийния пазар на Съюза. Що се отнася до приноса за целите в областта на енергетиката и климата за 2020 г., мненията са разделени между положителната оценка от страна на оператори на преносни системи и национални компетентни органи, предимно от Централна и Източна Европа, и отрицателните становища, изразени от редица НПО, по-специално по отношение на ролята на газа.

Като цяло, заинтересованите страни в голяма степен са на мнение, че процесът за проектите от общ интерес създава предпоставки за подбор на най-подходящите проекти за осъществяването на целите на Регламента за TEN-E посредством регионално сътрудничество в рамките на регионалните групи. Въпреки че критериите за подбор се считат за уместни по принцип, заинтересованите страни призовават да се осигури съгласуваност с целите в областта на климата чрез задълбочена проверка за устойчивост. Наред с това някои НПО и заинтересовани страни от сектора са на мнение, че критериите за проекти, свързани с интелигентни мрежи, са твърде ограничаващи.

Някои заинтересовани страни изразиха становището, че Регламентът за TEN-E не обхваща изцяло важни аспекти като по-добрата интеграция на енергията от възобновяеми източници, повишаването на енергийната ефективност и смекчаването на последиците от изменението на климата. В становищата бяха посочени някои несъответствия между Регламента за TEN-E и други политики или инициативи на равнището на Съюза като Европейския зелен пакт и дългосрочната стратегия за декарбонизация. Съгласно становищата, за да се отговори на тези предизвикателства в уредбата за TEN-E, е важно да бъдат добавени следните категории инфраструктура: инфраструктури за водород и интелигентни газоразпределителни мрежи, съоръжения за преобразуване на електроенергия в газ, енергийна мрежа за обслужване на инфраструктурите за зареждане с електроенергия и с водород и енергийна мрежа в хибридни проекти за вятърна енергия от разположени в морето инсталации. Подкрепата обаче, особено от НПО, по отношение на инфраструктурата, специално предназначена за водород, интелигентните газови мрежи и технологиите за преобразуване на електроенергия в газ не беше еднозначна. Твърде слаба подкрепа, особено от гражданското общество, НПО и промишлени сдружения в областта на електроенергетиката, беше изразена по отношение на мрежите за CO₂ и по-специално съхранението на CO₂. При допълнителния анализ на получените становища относно включването в категориите инфраструктура на мрежите за CO₂ обаче не бяха открити съществени аргументи за премахването на мрежите за CO₂ от Регламента за TEN-E.

Що се отнася до управлението и ролята на различните организации, заинтересованите страни призоваха да бъде намалена ролята на ЕМОПС, като същевременно се засили ролята на ОРС и на други заинтересовани страни като НПО.

Макар процедурите за издаване на разрешения да са съкратени след влизането в сила на Регламента за TEN-E, тяхната ефективност е силно зависима от прилагането на национално равнище, както посочват различни заинтересовани страни. Една от причините за твърде дългите срокове за издаване на разрешения са все така сложните национални процедури, но има и други причини, а именно екологичните проблеми, свързани с проектите от общ интерес, и обществената съпротива, водеща до продължителни съдебни производства срещу тези проекти. Изискванията за обществени консултации, установени в Регламента за TEN-E, изглежда, са повишили осведомеността относно проектите от общ интерес и са увеличили участието и доверието на обществеността в този процес. Изглежда обаче, че разпоредбите не са оказали особено влияние върху приемането от страна на обществеността, предимно поради възприятията за липса на (актуална) информация за потребностите от инфраструктура и липсата на обратна информация относно структурирането на проектите.

Подходът за разпределяне на разходите между държавите членки, въведен с Регламента за TEN-E с цел да се способства за осъществяването на проекти, чиито ползи са трансгранични, а именно механизмът за трансгранично разпределение на разходите (ТРР), получава предимно положителни оценки, тъй като се смята, че е допринесъл за преодоляването на съществуващите асиметрии между разходите и ползите. Решенията за трансгранично разпределение на разходите са се оказали ефективни в някои случаи, но оценяването на механизма и сложностите, свързани

с получаването на данни, допълнителното време, необходимо за приемане на инвестиционно решение, и липсата на еднозначни резултати, които да обосноват решението, са фактори, които оказват отрицателно влияние върху удовлетвореността на заинтересованите страни от този процес.

Сред заинтересованите страни съществува широко съгласие, че Регламентът за TEN-E има добавена стойност от Съюза и че резултатите му нямаше да могат да бъдат постигнати самостоятелно от държавите членки. Също толкова широко е съгласието за това, че за решаването на проблемите, към които е насочен Регламентът за TEN-E, продължава да е необходимо действие на равнището на Съюза. Освен това мнозинството участници са на мнение, че ползите от Регламента за TEN-E надвишават съответните разходи.

- **Събиране и използване на експертни становища**

Предложението и оценката на въздействието, на която то се основава, са изготвени въз основа на данни от оценката на Регламент (ЕС) № 347/2013 относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура, на становищата на заинтересованите страни, представени в рамките на широките консултации, проведени за тази цел, както и на преглед на публикациите, анализ на портфейла проекти от общ интерес и моделиране. В прегледа на публикациите бяха включени резултатите от поредица тематични изследвания върху основни елементи на Регламента за TEN-E, изводите от средносрочната оценка на Регламента за TEN-E, както и анализи и оценки, извършени в рамките на други инициативи на Комисията, които са от значение за настоящото предложение.

За целите на анализа бяха взети предвид също и официалните заключения, приети от форуми на заинтересованите страни, посветени на енергийната инфраструктура и съответната политика. Разгледани бяха също годишните консолидирани доклади на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) относно наблюдението на напредъка на проекти от общ интерес в областта на електроенергията и газа, на проекти за добавен капацитет и за виртуални точки на междусистемно свързване, както и друга актуална информация относно решения за трансгранично разпределение на разходите и стимули за компенсиране на риска, специфични за отделните проекти.

- **Оценка на въздействието**

Следвайки насоките за по-добро регулиране, Комисията извърши оценка на въздействието на няколко варианта на политика. Тази дейност беше подпомогната чрез структурирани консултации в Комисията в рамките на междуведомствена работна група.

Оценката на въздействието беше представена на Комитета за регулаторен контрол (КРК) и обсъдена с него. Препоръките, направени от КРК в първото му (отрицателно) становище от 25 октомври 2020 г., бяха отразени по-специално чрез: i) допълнително изясняване на контекста и основните елементи на действащия Регламент за TEN-E; ii) открояване на основните заключения от оценката относно успехите и недостатъците на действащия Регламент за TEN-E и систематично свързване на тези заключения с определението на проблема; iii) допълнително изясняване на определението на проблема с цел да бъдат по-добре обяснени съответствието на уредбата за TEN-E с новия контекст на политиката, определен от Европейския зелен пакт и връзката на целите и вариантите с проблемите и обуславящите ги фактори; iv) по-добро обясняване на факторите, поради които наборът от предпочитани варианти се счита за най-подходящ за преодоляването на установените проблеми (и изтъкване на възможните

алтернативи); и v) определяне на показателите за успех. Второто становище на Комитета за регулаторен контрол от 1 декември беше положително с резерви, които бяха взети предвид по-специално чрез: i) допълнително изясняване на разликите в обхвата и целта на Регламента за TEN-E и Регламента за таксономията; ii) поясняване, че съчетанието от въздействията на предложените промени ще осигури съгласуваност на подбора на проекти от общ интерес с целите на политиката на ЕС, включително Европейския зелен пакт; iii) допълнително изясняване на факторите, поради които наборът от предпочитани варианти се счита за „пригоден за бъдещето“; и iv) по-добро обясняване на това, че изпълнението и прилагането на национално равнище са от ключово значение за преодоляване на забавянията в издаването на разрешения, и на начините, по които предпочитаният вариант може да допринесе за навременното изпълнение на проектите от общ интерес.

В хода на работата по оценка на въздействието бяха разгледани редица мерки за справяне с набелязаните проблеми и с обуславящите ги фактори във всички области с цел да бъдат постигнати целите на инициативата. След оценка на ефективността, ефикасността, съгласуваността и пропорционалността на отделните варианти беше прието, че най-пригоден за постигането на поставените цели е набор от предпочитани варианти. Този набор от предпочитани варианти включва следните основни елементи:

- да се актуализират критериите за допустимост по отношение на интелигентните електроенергийни мрежи;
- да се изключи инфраструктурата за природен газ и да бъдат включени водородът, съоръженията за преобразуване на електроенергия в газ и интелигентните газопреносни мрежи;
- да се включат проектите от взаимен интерес;
- да се въведат планове за развитие на интегрирана инфраструктура, разположена в морето;
- да се укрепят управлението и устойчивостта;
- да се ускори изпълнението на проектите;
- да се въведе единно звено за контакт за всички проекти за енергия от възобновяеми източници в морето за всеки морски басейн; и
- да се включат пълните инвестиционни разходи.

Основен въпрос по отношение на бъдещия обхват на Регламента за TEN-E е дали инфраструктурата за природен газ да остане сред допустимите категории инфраструктура. Въз основа на анализа в раздели 6 и 7 на оценката на въздействието най-ефективен и последователен изглежда подходът за изключване на инфраструктурата за метан. Едновременно с това включването на инфраструктурата за водород в обхвата на Регламента за TEN-E изглежда обосновано предвид очакваното увеличаване на ролята на тази инфраструктура за декарбонизацията на някои сектори и възможностите за трансграничен обмен. Вzeti заедно, тези промени ще гарантират, че в бъдещия Регламент за TEN-E ще бъдат обхванати всички категории инфраструктура, които са необходими за постигането на целите на Съюза в областта на енергетиката и климата в съответствие с Европейския зелен пакт и по-специално на конкретните цели за 2030 и 2050 г. Що се отнася до бъдещия подход за планиране на инфраструктурата, радикална промяна на това планиране не изглежда обоснована предвид ограничените допълнителни ползи и значителното увеличение на трансакционните разходи, които водят до намаляване на ефикасността и могат да направят инструмента по-малко

ефективен в сравнение с укрепването на настоящия подход. С оглед обаче на спецификите, свързани със сегашната ситуация и с очаквания принос за постигането на дългосрочните цели в областта на климата и енергетиката, по-радикална промяна изглежда обоснована по отношение на мрежите, разположени в морето.

Вариантите, отнасящи се до „мрежи, разположени в морето“ и „междусекторно планиране на инфраструктурата“, подобряват управлението и рамката за планиране на инфраструктурата с цел да бъдат създадени възможности за определяне на онези проекти, които са необходими за енергийния преход и за целите в областта на климата в зависимост от потенциала за възобновяема енергия на всеки морски басейн, изискванията за опазване на околната среда и другите видове ползване на морето. Предвидени са две основни подобрения: първо, въвеждане на план за развитие на интегрирани инфраструктурни мрежи в морето въз основа на съвместни ангажименти на държавите членки относно обема на мощностите за възобновяема енергия в морето, внедрени във всеки морски басейн (подход отгоре-надолу за планиране на инфраструктурата в морето); второ, коригиране на ролите на основните участници в разработването на десетгодишните планове за развитие на мрежата и укрепване на надзора от страна на Комисията върху ACER и ЕМОПС. Тези подобрения ще бъдат допълвани от варианти на политиката за „издаване на разрешения“ и „регулиране“ с цел да се способства за навременното развитие на определените проекти от общ интерес: а) въвеждане на единно звено за контакт за всички инфраструктурни проекти в морето, разположени в един морски басейн; б) достъп до спешни съдебни производства, когато има такива, и в) включване на пълните инвестиционни разходи в трансграничното разпределение на разходите. Промените ще се прилагат за обхвата на преработения текст на Регламента за TEN и за всички допустими категории инфраструктура с изключение на промените, които са специфични за мрежите в морето. Накрая, посочените по-горе ползи ще обхванат проектите, свързващи Съюза с трети държави (проекти от взаимен интерес), предвид очакваното увеличение на ролята на тези проекти за постигането на целите в областта на климата.

В допълнение в набора от политики са включени няколко технически варианта (вж. приложение 9 към оценката на въздействието): ускоряване на процеса на издаване на разрешения, увеличаване на прозрачността на проектите от общ интерес, възможност проектите за интелигентни мрежи да се ползват от трансгранично разпределение на разходите, изясняване на разпоредбите за трансграничното разпределение на разходите и актуализиране на стимулите за инвестиции. Освен това нефтопроводите и магистралните електропроводи ще бъдат изключени от категориите инфраструктура и от тематичните области.

Оценката на въздействията до голяма степен се основава на качествен подход. Не беше възможно да бъдат определени количествените характеристики на въздействията поради липсата на данни за конкретни проекти, по-специално за новите категории инфраструктура. Освен това предлаганите промени са предимно постепенни подобрения на действащата уредба, чието функциониране беше счетено за относително добро.

Адаптирането на обхвата на инструмента чрез осигуряване на съгласуваност на категориите инфраструктура с целта за неутралност по отношение на климата ще доведе до намаление на емисиите на парникови газове с помощта на оптимално и ефикасно планиране на интегрирана инфраструктурата, което също така свежда до минимум възможните въздействия върху околната среда. Ускоряването на процеса на издаване на разрешения също ще позволи по-бързото изпълнение на основни проекти и следователно по-бързата реализация на екологичните и социално-икономическите ползи.

При оценката на въздействието бяха определени следните основни целеви групи, които ще бъдат засегнати от настоящата инициатива: европейски граждани и потребители, неправителствени организации, регулаторни органи на Европейския съюз, национални регулаторни органи, национални компетентни органи и техните местни и регионални представители, Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ), браншови организации на ОРС, организатори на проекти, включително оператори на преносни системи, производители на енергия/енергийната промишленост, учени и експерти по темата.

Преки ползи на набора от предпочитани варианти на политиката са свързани основно с намаляването на емисиите на парникови газове и с широкомащабното увеличаване на ефективността посредством по-добра координация на подхода към планирането на инфраструктурата на европейско равнище и рационализиране на процеса на издаване на разрешения за строежи, разположени в морето. Тези преки ползи включват както ползи за обществото, т.е. обществото като цяло се облагодетелства от намалението на емисиите на парникови газове и от постигането на целта за неутралност по отношение на климата, така и ползи за частни субекти, например намаляване на административните разходи вследствие на съкращаването на процедурите за издаване на разрешения.

Мерките за опростяване ще донесат преки ползи чрез намаляване на съществуващите периодични преки разходи, свързани с административната тежест, благодарение на облекчените изисквания за наблюдение и докладване. Тези преки ползи облагодетелстват предимно определени заинтересовани страни от частния сектор, като организаторите на проекти.

Непреки ползи включват ползи за отделни сектори, свързани със стимулиране на пазарното търсене на определени иновативни технологии, което на свой ред може да допринесе за увеличаване на заетостта.

При оценката на предпочитаните варианти беше установено положително въздействие в социално и икономическо отношение за различни категории заинтересовани страни. Това въздействие на набора от предпочитани варианти на политиката обаче не беше възможно да се определи напълно в количествено отношение или да се остойности, тъй като за това е необходима информация за темпа на внедряване на бъдещи проекти от общ интерес или за развитието на пазара за нови или нововъзникващи категории инфраструктура, а тази информация не е налична и не може да бъде оценена с достатъчна степен на надеждност.

Важно е да се подчертае, че един общ критерий за подбор на всички проекти от общ интерес е потенциалните ползи от проекта да надхвърлят разходите по него, включително в дългосрочен план¹⁶.

В Регламента за TEN-E не се въвеждат каквито и да било регулаторни разходи като такси, налози, данъци и т.н. В резултат от набора от предпочитани варианти на политиката възникват *преки разходи* под формата на разходи за спазване на изискванията и административни тежести за предприятията (основно организаторите на проекти) и администрациите (национални компетентни органи, национални регулаторни органи, Комисията и ACER) с цел да бъдат изпълнени материалните задължения или изискванията, установени в регламента. Прилагането на набора от предпочитани варианти на политиката води до *непреки разходи* за гражданите/потребителите, предприятията и администрациите вследствие на увеличението на мрежовите тарифи с цел да бъдат финансирани инвестициите в регулаторната база на активите

¹⁶ Регламент за TEN-E, член 4, параграф 1, буква б).

(РБА). От друга страна обаче финансовата помощ от МСЕ може да облекчи въздействието върху мрежовите тарифи, в случай че проектът от общ интерес покаже съществени странични въздействия по отношение на сигурността на доставките, солидарността или иновациите.

На настоящия етап не беше възможно тези разходи да бъдат оценени за всички действия, но те се считат за несъществени. Предвижда се, че допълнителните разходи ще са незначителни в сравнение със сегашните разходи¹⁷. Допълнителните *разходи за прилагане* на национално равнище и на равнището на Съюза ще зависят от изпълнението.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Преработеният текст на Регламента за TEN-E ще бъде насочен към намаляването на задълженията за докладване чрез намирането на полезни взаимодействия между докладването от регулаторните органи и от организаторите на проекти. С цел да бъдат гарантирани прозрачността и достъпът на регионалните групи до най-актуалните данни за изпълнението на проекти, като същевременно се постигнат икономии на периодични разходи, годишният доклад на компетентните органи може да бъде интегриран в доклада на организаторите на проекти. На второ място, задълженията на ACER по отношение на наблюдението ще бъдат сведени до докладване на всеки две години по време на оценяването на новите кандидати за проекти от общи интерес¹⁸, с което се постига увеличение на ефективността, възлизащо на близо 20 % от натовареността на ACER във връзка с докладването, което се равнява на годишни икономии в размер на 60 000 EUR (или 0,4 ЕПРВ годишно). На трето място, преработеният текст на Регламента за TEN-E ще даде възможност предварителната консултация преди започването на процедурата за издаване на разрешения да стане незадължителна, ако вече е предмет на национални правила, отговарящи на стандарти, които са еднакви или по-строги от установените в Регламента за TEN-E. Участието на обществеността и взаимодействието с местните общности и заинтересовани страни, засегнати от строителството на проекта от общ интерес, ще бъдат гарантирани, като едновременно с това ще се избягва въвеждането на задължения, които утежняват съществуващите национални процедури. На четвърто и последно място, в новите разпоредби се препоръчва да бъде опростен редът за включване на съществуващите проекти от общ интерес в десетгодишните планове за развитие на мрежата, като проектите, включени в списъка на Съюза на проектите от общ интерес, за които вече са подадени необходимите административни и технически данни в процеса на изготвянето на десетгодишните планове, могат да се възползват от автоматично включване в следващите планове, при условие че предоставените данни остават непроменени.

Не са установени преки въздействия под формата на разходи за привеждане в съответствие или административни разходи за МСП. По-голямата конкурентоспособност в технологичните области, включени или укрепени в бъдещата уредба на TEN-E (например отрасъла за енергия от възобновяеми източници в морето, цифровите услуги или водорода), може да бъде от полза за малките и средните предприятия.

¹⁷ Esorys et al. (2020 г.) „Подпомагане на оценката на Регламент (ЕС) № 347/2013 относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура“, проект на заключителен доклад, стр. 122.

¹⁸ Този вариант съответства на становището, представено от ACER в консултацията със заинтересованите страни.

Инициативата е съгласувана с цифровия единен пазар и със стратегията на Съюза по отношение на данните.

- **Основни права**

Не се очаква инициативата да окаже въздействие върху основните права.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Отражението върху бюджета, свързано с настоящото предложение, се отнася за ресурсите на Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER). ACER ще поеме допълнителни отговорности по отношение на надзора върху десетгодишния план за развитие на мрежата. Това изиска неголям брой допълнителни ресурси (1 допълнителен ЕПРВ, вж. законодателната финансова обосновка).

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за наблюдение, оценка и докладване**

Въз основа на съществуващите процеси за наблюдение на данните от редовните доклади на организаторите на проекти и на националните регулатори са разработени няколко показатели за измерване на постигането на всяка от конкретните цели, определени в преработения текст на Регламента за TEN-E. Реалните въздействия на законодателството ще бъдат наблюдавани и оценявани посредством набор от показатели, разработени с оглед на специфичните цели на политиката, които следва да бъдат постигнати със законодателството. Освен това посредством набор от показатели ще бъдат измервани четири оперативни цели, свързани с набора от варианти на политиката. Всички данни ще бъдат наблюдавани въз основа на редовните доклади на организаторите на проекти и националните регулатори.

Преглед на ефективността на новото законодателство следва да бъде извършен през 2026 г., когато се очаква да е приключила втората процедура за подбор на проекти от общ интерес съгласно новата уредба.

- **Обяснителни документи (за директивите)**

Регламентът ще се прилага пряко и еднакво в държавите членки, поради което не се изисква обяснителен документ.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

В глава I от преработения текст на регламента се съдържат общите разпоредби, по-специално предметът и обхватът на новите категории инфраструктура, които са преразгледани с оглед на общата цел за улесняване на навременното изграждане на подходяща енергийна инфраструктура в целия Съюз и в съседните му държави с цел да се създадат условия за постигането на целите на Съюза в областта на енергетиката и климата в съответствие с Европейския зелен пакт, по-специално на конкретните цели за 2030 г. и 2050 г., включително целта за неутралност по отношение на климата, както и за пазарна интеграция, конкурентоспособност и сигурност на доставките при най-ниски разходи за потребителите и предприятията.

Настоящите текстове на член 2, параграф 7, член 4, параграф 2, буква в), член 4, параграф 4 и приложения I, II и IV, в които са определени критериите за интелигентните електроенергийни

мрежи, са актуализирани, за да бъдат отразени технологичните промени и да бъдат включени елементи, отнасящи се до иновации и цифрови аспекти, които могат да бъдат разглеждани като част от оборудването или инсталациите за интелигентни мрежи. По-широкият обхват на интелигентните електроенергийни мрежи е отразен в корекцията на критериите за подбор. Освен това е доизяснена ролята на организаторите на проекти. Технологиите за интелигентни мрежи следва също така да допринесат за повишаването на способността на енергийните мрежи да обслужват инфраструктурата за презареждане с голяма преносна/пропускателна способност, за да се подкрепи декарбонизацията на транспортния сектор.

Разпоредбите относно включването в обхвата на Регламента за TEN-E на елементи, свързани с природния газ, по-специално член 4 и приложения I, II, IV, сега отразяват съществените подобрения в областта на сигурността на доставките, настъпили благодарение на прилагането на политиката за TEN-E до този момент. В първите години след 2020 г., когато изгражданите в момента газови проекти от общ интерес ще бъдат в експлоатация, Европа следва да развие добре свързана и устойчива на сътресения газова мрежа и всички държави членки ще имат достъп до най-малко три източника на газ. Като се има предвид, че търсенето на природен газ се предвижда да намалее значително в съответствие с целите на Зеления пакт, инфраструктурата за природен газ вече не се нуждае от подкрепа в рамките на политиката за TEN-E.

От друга страна, преработеният текст на Регламента за TEN-E отразява променящия се профил на газовия сектор, като с разпоредбите на членове 2 и 4 и приложения I, II, IV се увеличава ролята на газовете от възобновяеми източници и нисковъглеродните газове чрез създаване на нова категория инфраструктура, свързана с интелигентните газопреносни мрежи. По този начин ще се подкрепят инвестициите на равнището на разпределението и/или преноса, за да бъдат интегрирани в мрежата екологични газове (предимно биогаз и биометан, но също и водород) и да се способства за управлението на усложнената вследствие на това система, като се разчита на иновативни технологии. Проектите кандидати могат да включват различни видове инвестиции, насочени към „поумняването“ и декарбонизацията на дадена газова мрежа.

За да подпомогне декарбонизацията на секторите, в които намаляването на емисиите е трудно, в TEN-E ще бъдат включени специализирани нови и преработени мрежи за водород с трансгранично значение (включително далекопроводи за транспортиране на водород и свързаното с тях оборудване, като компресори, съоръжения за съхранение и съоръжения за втечнен водород), както и съоръжения за преобразуване на електроенергия в газ над определен праг с трансгранично значение (т.е. предназначени за снабдяване на най-малко две държави членки). Мрежите за водород ще бъдат подходящо отразени в десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия ЕС, изготвяни от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за газ.

В член 4, параграф 2 са добавени нови общи критерии за подбор, за да се отрази включването в обхвата на регламента на проекти от взаимен интерес, ако тези проекти могат да покажат значителни нетни социално-икономически ползи за най-малко две държави — членки на Съюза, и поне една трета държава. Тези проекти ще бъдат допустими за включване в списъка на Съюза само при условие че регулаторната уредба на третата държава е хармонизирана с тази на Съюза и след доказване на принос към общите цели на Съюза в областта на енергетиката и климата по отношение на сигурността на доставките и декарбонизацията.

Поради липсата на съответствие с дългосрочните цели за декарбонизация и със Зеления пакт, трансграничните нефтопроводи вече няма да бъдат включени в регламента.

В глава II са очертани разпоредбите относно процеса на изготвяне на списъците на Съюза на проекти от общ интерес в рамките на регионалните групи, критериите за подбор и наблюдение на изпълнението на проектите.

Понастоящем критериите за подбор включват задължителен критерий за устойчивост за всички категории инфраструктура и поне още един друг критерий (пазарна интеграция, сигурност на доставките, конкуренция) на етапа на подбор на проекти, за да се гарантира съгласуваност с развитието на потребностите на Съюза от инфраструктура и с целите за декарбонизация. Освен това в процеса на подбор на проекти от общ интерес регионалните групи вече ще разглеждат напредъка в изпълнението на проекта, както и доказателствата във връзка с прозрачността и задълженията за докладване.

Новите разпоредби в глави II и IV са насочени към подобряване на планирането на инфраструктурата по отношение на интеграцията на енергийната система. За тази цел с преработения текст на Регламента за TEN-E се укрепва управлението на десетгодишния план за развитие на мрежата в целия ЕС, който е основа за определянето на проекти от общ интерес в категориите за електроенергия и газ. Въпреки че ЕМОПС и операторите на преносни системи имат важна роля в процеса, за да се увеличи доверието в процеса е необходим по-строг контрол, по-специално по отношение на определянето на сценариите за бъдещето, установяването на дългосрочните недостатъци и участъци с недостатъчна преносна/пропускателна способност във връзка с инфраструктурата и оценяването на отделните проекти. Поради това и като се има предвид необходимостта от независимо валидиране Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия („Агенцията“) и Комисията ще имат по-голяма роля в процеса.

Разпоредбите в глава III са насочени към съкращаването на процедурите за издаване на разрешения за проекти от общ интерес, за да се предотвратят забавяния на проекти, които способстват за осъществяването на енергийния преход. Ето защо в преработения текст на Регламента за TEN-E се въвежда изискването компетентните органи да осъществяват координация и да търсят полезни взаимодействия със съседните държави при разработването на своите наръчници относно процедурите, да избягват въвеждането на допълнителни изисквания и законодателни промени по време на процеса на издаване на разрешения и да подхождат гъвкаво при прилагането на етапите от този процес в зависимост от категорията инфраструктура, за да ускорят или съкратят общата продължителност на процеса на издаване на разрешения. С цел за бъде опростен и ускорен процесът на издаване на разрешения за мрежи за енергия от възобновяеми източници, разположени в морето, с преработения текст на Регламента за TEN-E се въвежда „единно звено за контакт за проекти в морето“, което функционира като хранилище на съществуващи проучвания и планове за морския басейн, с цел да се улесни процесът на издаване на разрешения на отделните проекти от общ интерес и издаването на цялостните решения за тези проекти. За да се избегне необходимостта от провеждането на няколко консултации на ранен етап, предварителната консултация следва да стане незадължителна, ако вече е предмет на национални правила, отговарящи на стандарти, които са еднакви или по-строги от установените в Регламента за TEN-E. В съответствие с преработения текст на Регламента за TEN-E държавите членки ще гарантират прилагането на ускорени съдебни процедури за проектите от общ интерес съгласно националните си законодателства (ако такива процедури са предвидени).

С новите разпоредби се укрепва също така свързаното с прозрачността задължение на организаторите на проекти, в качеството им на притежатели на информацията за изпълнението на проекта от общ интерес, да поддържат и актуализират специални уебстраници на всички езици на държавите членки, през които проектът от общ интерес преминава или върху които оказва въздействие. Освен това организаторите на проекти са задължени да вземат предвид

становищата, изразени в рамките на обществените консултации, и да представят доказателства за това.

Организаторът на проекта публикува на своя уебсайт доклад, от който става ясно как са взети предвид становищата, изразени в обществената консултация, като се посочват измененията, направени в местоположението, траекторията и структурата на проекта, или като се обосновава защо съответните становища не са взети предвид.

Разпоредбите в глава V са насочени към необходимостта от развитие на мрежата вследствие на очакваното значително увеличение на производството на електроенергия от инсталации за възобновяеми източници, разположени в морето. С Регламента за TEN-E ще се гарантира координирано дългосрочното планиране и развитие на електроенергийните мрежи в морето и на суша, с което ще се преустанови прилагането на подхода „проект по проект“ и едновременно с това ще бъде сведено до минимум въздействието върху околната среда и климата.

За да се гарантира подходящото използване на инструментите за споделяне на разходите и на регулаторните стимули, в глава VI са преразгледани съществуващите разпоредби с цел да се увеличи яснотата и прозрачността по отношение на трансграничното разпределение на разходите и да се ускорят инвестициите в трансгранична инфраструктура. Ето защо в Регламента за TEN-E се предвижда задължение за включване на пълните инвестиционни разходи в тарифите, следвано от извършването на оценка на финансовата достъпност за потребителите. В нормативната уредба следва да бъдат предвидени пропорционални и подходящи стимули за инвестиции в специфични проекти, които има вероятност да понесат по-високи рискове, като иновативни технологии за пренос на електроенергия, позволяващи широкомащабното интегриране на енергия от възобновяеми източници, на разпределени енергийни ресурси или на техники за реакция на потребителите във взаимосвързани мрежи, както и в проекти за енергийни технологии и цифровизация или в проекти с високи оперативни разходи.

С новите разпоредби в глава VII се актуализират условията, при които проектите, попадащи в новите категории инфраструктура, могат да получават финансова помощ от Съюза. Въпреки че проектите от взаимен интерес ще са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза, само инвестициите, разположени на територията на Съюза, ще могат да се ползват от такава помощ чрез Механизма за свързване на Европа под формата на безвъзмездни средства за строително-монтажни работи при специфични условия.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 172 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹⁹,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите²⁰,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В своето съобщение от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“²¹, Комисията определи нова стратегия за растеж, която има за цел превръщането на Съюза в справедливо и процъфтяващо общество с модерна конкурентоспособна икономика, в която ресурсите се използват ефективно, в която няма нетни емисии на парникови газове през 2050 г. и в която икономическият растеж не зависи от използването на ресурсите. В съобщението на Комисията относно Плана във връзка с целта в областта на климата,²² в което се предлага емисиите на парникови газове да бъдат намалени поне с 55 % до 2030 г. — амбиция, одобрена от Европейския съвет на 11 декември 2020 г. — и в придружаващата го оценка на въздействието се потвърждава, че енергийният микс на бъдещето ще бъде много различен от днешния, и се обосновава необходимостта от преглед и ако е необходимо — от преразглеждане на енергийното законодателство. Настоящите инвестиции в енергийна инфраструктура определено са недостатъчни за трансформиране и изграждане на енергийната инфраструктура на бъдещето. Това означава също така, че инфраструктурата трябва да способства за осъществяването на енергийния преход в Европа, включващ бърза електрификация, увеличаване на производството на електроенергия от възобновяеми източници, увеличаване на употребата на възобновяеми и нисковъглеродни газове, интеграция на енергийната система и по-широко внедряване на иновативни решения.

¹⁹ ОВ С г., , стр. .

²⁰ ОВ С г., , стр. .

²¹ Съобщение на Комисията — Европейският зелен пакт, COM(2019) 640 final от 11 декември 2019 г.

²² Съобщение от Комисията — Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани, COM(2020) 562 final от 17 септември 2020 г.

- (2) Въз основа на предложенията на Комисията, включени в пакета „Чиста енергия за всички европейци“, бе постигнато съгласие за обвързваща цел на равнището на Съюза за поне 32-процентен дял на електроенергията от възобновяеми източници в крайното потребление на енергия до 2030 г. и за водеща цел на равнището на Съюза за енергийна ефективност от поне 32,5 %.
- (3) В Парижкото споразумение относно изменението на климата, сключено през 2015 г. след 21-та конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата („Парижкото споразумение“), е определена дългосрочна цел повишаването на температурата в световен мащаб да се задържи много под 2 °C спрямо прединдустриалните равнища и да се положат усилия това нарастване да остане до 1,5 °C над прединдустриалните равнища, като наред с това се подчертава важността на адаптирането към неблагоприятните последици от изменението на климата и привеждането на финансовите потоци в съответствие с целите за ниски емисии на парникови газове и развитие, което е устойчиво на изменението на климата. На 12 декември 2019 г. Европейският съвет одобри целта за постигане на неутрален по отношение на климата Европейски съюз до 2050 г. в съответствие с целите на Парижкото споразумение.
- (4) В Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета²³ — настоящия Регламент за TEN-E — са установени правила за навременното разработване и оперативната съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи с оглед на постигането на заложените в Договора за функционирането на Европейския съюз цели в областта на енергийната политика за обезпечаване на функционирането на вътрешния енергиен пазар, на сигурността на енергийните доставки и на конкурентните енергийни пазари в Съюза, за насърчаване на енергийната ефективност, енергоспестяването и разработването на нови възобновяеми видове енергия, както и за насърчаване на междусистемните връзки на енергийните мрежи. С Регламент (ЕС) № 347/2013 е установена рамка за съвместната работа на държавите членки и съответните заинтересовани страни в регионален контекст, чрез която да бъдат разработени по-добре свързани енергийни мрежи с цел да бъдат присъединени регионите, които понастоящем са изолирани от европейските енергийни пазари, да се укрепят съществуващите трансгранични междусистемни връзки и да се способства за интегрирането на възобновяемата енергия. Със своята насоченост към постигането на тези цели Регламент (ЕС) № 347/2013 допринася за постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и носи ползи за целия Съюз по отношение на конкурентоспособността и икономическото, социалното и териториалното сближаване.
- (5) Оценката на Регламент (ЕС) № 347/2013 показва ясно, че уредбата е довела до ефективно подобряване на интеграцията на мрежите на държавите членки, стимулирала е търговията с енергия и следователно е допринесла за конкурентоспособността на Съюза. Проектите от общ интерес в областта на електроенергията и газа допринесоха значително за сигурността на доставките. По отношение на газа инфраструктурата сега е добре свързана, а доставките са много по-устойчиви в сравнение с 2013 г. Регионалното сътрудничество в регионалните групи и посредством трансграничното разпределение на

²³ Регламент (ЕС) № 347/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2013 г. относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Решение № 1364/2006/ЕО, както и за изменение на регламенти (ЕО) № 713/2009, (ЕО) № 714/2009 и (ЕО) № 715/2009 (ОВ L 115, 25.4.2013 г., стр. 39—75).

разходите е важен способстващ фактор за изпълнението на проектите. В много случаи обаче трансграничното разпределение на разходите не доведе до предвижданото намаляване на недостига на финансиране за проекта. Въпреки че повечето процедури за издаване на разрешения бяха съкратени, в някои случаи процесът все още е продължителен. Финансовата помощ от Механизма за свързване на Европа (МСЕ) беше важен фактор, тъй като безвъзмездните средства за проучвания способстваха за намаляването на рисковете на ранните етапи от развитието на проектите, а безвъзмездните средства за строително-монтажни работи помогнаха да бъдат отстранени участъците с недостатъчна преносна/пропускателна способност, свързани с проектите, които не биха могли да бъдат отстранени в достатъчна степен с финансиране при пазарни условия.

- (6) Политиката за TEN-E е основен инструмент за развитието на вътрешния енергиен пазар и е необходима за постигането на целите на Европейския зелен пакт. За да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. и по-значително намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г., Европа ще се нуждае от по-интегрирана енергийна система, като разчита на по-високи равнища на електрификация, осигурявана с възобновяеми източници, и от декарбонизация на газовия сектор. Политиката за TEN-E може да гарантира, че развитието на енергийната инфраструктура на Съюза ще способства за осъществяването на необходимия енергиен преход към неутралност по отношение на климата в съответствие с принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място.
- (7) Въпреки че целите на Регламент (ЕС) № 347/2013 като цяло продължават да са валидни, действащата уредба в областта на трансевропейските енергийни мрежи все още не отразява изцяло очакваните промени в енергийната система, които ще настъпят под влиянието на новия политически контекст, по-специално на по-високите цели за 2030 г., както и на целта за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. съгласно Европейския зелен пакт. Освен с новия политически контекст и цели последното десетилетие се характеризира с бързо технологично развитие. Това развитие следва да бъде отразено в категориите инфраструктура, обхванати от настоящия Регламент, в критериите за подбор на проекти от общ интерес и в приоритетните коридори и тематични области.
- (8) В Директиви (ЕС) 2019/944²⁴ и 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета²⁵ е предвидено създаването на вътрешен енергиен пазар. Въпреки постигнатия напредък по отношение на завършването на вътрешния енергиен пазар, все още има място за подобрене чрез по-добро използване на съществуващата енергийна инфраструктура, интегриране на нарастващите количества възобновяема енергия и интегриране на системите.
- (9) Енергийната инфраструктура на Съюза следва да бъде подобрена с цел да се предотвратяват технически неизправности и да се подобри нейната устойчивост при такива неизправности, природни или предизвикани от човека бедствия, отрицателни въздействия от изменението на климата и заплахи за нейната сигурност, по-специално по

²⁴ Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 125).

²⁵ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

отношение на европейските критични инфраструктури съгласно Директива 2008/114/ЕО²⁶.

- (10) Енергийната инфраструктура на Съюза следва да е устойчива на неизбежните въздействия, които изменението на климата се очаква да предизвика в Европа въпреки усилията за смекчаване. Ето защо е изключително важно да бъдат увеличени усилията за адаптиране към изменението на климата, за постигане на устойчивост, за готовност и предотвратяване на бедствия.
- (11) Сигурността на доставките, която беше един от основните мотиви за приемането на Регламент (ЕС) № 347/2013, е подобрена съществено чрез проекти от общ интерес. Освен това в оценката на въздействието, изготвена от Комисията във връзка с нейното съобщение за целите в областта на климата²⁷, се предвижда значително намаляване на потреблението на природен газ, тъй като широката му употреба е несъвместима с неутралността по отношение на климата. От друга страна, към 2050 г. ще нарасне значително потреблението на възобновяем и нисковъглероден водород и на синтетични газови горива. Поради това инфраструктурата за природен газ вече не се нуждае от подкрепа в рамките на политиката за TEN-E. Планирането на енергийната инфраструктура следва да отразява този променящ се профил на газовия сектор.
- (12) Значението на интелигентните електроенергийни мрежи за постигането на целите на енергийната политика на Съюза е отбелязано в съобщението на Комисията относно интеграцията на енергийната система²⁸. Критериите за тази категория следва да включват технологичните развития, отнасящи се до иновациите и цифровите аспекти. Освен това е необходимо да се изясни ролята на организаторите на проекти. Предвид очакваното значително увеличение на потреблението на електроенергия от транспортния сектор, по-специално за електрически превозни средства по магистрали и в градски райони, технологиите за интелигентни мрежи следва също така да способстват за повишаването на способността на енергийните мрежи да обслужват трансграничната инфраструктура за презареждане с висок капацитет, за да се подкрепи декарбонизацията на транспортния сектор.
- (13) В съобщението на Комисията относно интеграцията на енергийната система е подчертана необходимостта от интегрирано планиране на енергийната инфраструктура, което обхваща енергоносителите, инфраструктурите и секторите на потребление. Отправна точка на тази интеграция на системата е прилагането на принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и предприемането на цялостен подход отвъд границите на отделните сектори. В съобщението са засегнати също потребностите, свързани с декарбонизацията на секторите, в които намаляването на емисиите е трудно, например някои видове промишленост или транспорт, където пряката електрификация засега е свързана с трудности от технически или икономически характер. Тези инвестиции следва да включват съоръженията за водород и електролизаторите, при които се наблюдава напредък към широкомащабно внедряване с търговска цел. В своята стратегия за водорода Комисията отдава приоритет на производството на водород от възобновяема електроенергия, което е най-чистото решение и е най-съвместимо с целта на ЕС за неутралност по отношение на климата. В преходния период обаче ще са необходими други методи за производство на нисковъглероден водород, с които по-бързо

²⁶ ОВ L 345, 23.12.2008 г., стр. 75.

²⁷ Работен документ на службите на Комисията SWD(2020) 176 final.

²⁸ COM(2020) 299 final.

да се заменят съществуващите и да се създадат предпоставки за постигане на икономии от мащаба.

- (14) Освен това в своята стратегия за водорода²⁹ Комисията заключава, че наличието на широкомащабна инфраструктурна мрежа, каквато могат да осигурят само Съюзът и единният пазар, е важен фактор за внедряването на водорода в необходимата степен. Понастоящем инфраструктурата, специално предназначена за трансграничен пренос на водород и търговия с водород, е много ограничена. Тази инфраструктура следва да се състои в значителна степен от преоборудвани съоръжения за природен газ, допълнени от нови съоръжения, специално предназначени за водород. Освен това в стратегията за водорода е определена стратегическа цел инсталираните мощности от електролизьори да достигнат 40 GW до 2030 г., за да се увеличи производството на възобновяем водород и да се способства за декарбонизацията на секторите, които са зависими от изкопаеми горива, като промишлеността или транспорта. Поради това в политиката за TEN-E следва да бъде включена нова и преработена инфраструктура за пренос и съхранение на водород, както и съоръжения за електролиза. Инфраструктурата за пренос и съхранение на водород следва да бъде включена в десетгодишния план за развитие на мрежата в целия Съюз, за да се даде възможност за цялостно и последователно оценяване на разходите и ползите на тази инфраструктура за енергийната система, включително приноса ѝ за интеграцията на сектора и за декарбонизацията, с цел да бъде създадена опорна водородна мрежа за Съюза.
- (15) Освен това следва да бъде създадена нова категория инфраструктура за интелигентните газопреносни мрежи с цел да се подкрепят инвестициите за интегриране в мрежата на възобновяеми и нисковъглеродни газове, като биогаз, биометан и водород, и да се способства за управлението на усложнената вследствие на това система, като се разчита на иновативни цифрови технологии.
- (16) Съгласно Регламент (ЕС) № 347/2013 в процеса на изготвянето на списъка на Съюза кандидатстващите проекти от общ интерес следва да докажат значителен принос за поне един критерий, включен в набор от критерии, който може, но не е задължително, да бъде устойчивостта. Това изискване, което съответстваше на тогавашните специфични потребности на вътрешния енергиен пазар, даде възможност за разработването на проекти от общ интерес, които бяха насочени само към преодоляването на рисковете за сигурността на доставките, дори да не показваха ползи по отношение на устойчивостта. Все пак предвид развитието на потребностите на Съюза от инфраструктура, целите за декарбонизация и Заключенията на Европейския съвет от юли 2020 г., съгласно които „разходите на ЕС следва да бъдат съобразени със зададените в Парижкото споразумение цели и с принципа за ненанасяне на вреда, установен в Европейския зелен пакт“, устойчивостта, изразяваща се в интеграцията на възобновяеми енергийни източници и в намаляването на емисиите на парникови газове, според случая, следва да бъде оценявана, за да се гарантира, че политиката за TEN-E е съгласувана с целите на политиката на Съюза в областта на енергетиката и климата. Устойчивостта на мрежите за транспортиране на CO₂ се разглежда от гледна точка на предназначението им да пренасят въглероден диоксид.
- (17) Съюзът следва да способства за осъществяването на инфраструктурни проекти за свързване на енергийните мрежи на ЕС с тези на трети държави, които са

²⁹

Стратегия за използването на водорода за неутрална по отношение на климата Европа, COM(2020) 301 final.

взаимноизгодни и необходими за енергийния преход и за постигането на целите в областта на климата, и които наред с това отговарят на специфичните критерии за съответните категории инфраструктура съгласно настоящия регламент, по-специално със съседни държави и с държави, с които Съюзът е установил конкретно сътрудничество в областта на енергетиката. Поради това в обхвата на настоящия регламент следва да бъдат включени проекти от взаимен интерес, при условие че те са устойчиви и могат да покажат значителни нетни социално-икономически ползи за най-малко две държави членки и поне една трета държава. Тези проекти ще бъдат допустими за включване в списъка на Съюза само при условие че съответната регулаторна уредба е хармонизирана с тази на Съюза и след доказване на принос към общите цели на Съюза в областта на енергетиката и климата по отношение на сигурността на доставките и декарбонизацията. Наличието на такава регулаторна хармонизация или конвергенция следва да се приема по презумпция за държавите — страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство или по Договора за създаване на Енергийна общност. В допълнение третата държава, с която Съюзът си сътрудничи за развитието на проекти от взаимен интерес, следва да способства за прилагането на подобен график за ускорено изпълнение и на други мерки на политиката, като предвидените в настоящия регламент. Поради това в настоящия регламент проектите от взаимен интерес следва да бъдат разглеждани еднакво с проектите от общ интерес, като всички разпоредби по отношение на проектите от общ интерес следва да се прилагат и към проектите от взаимен интерес, освен ако не е предвидено друго.

- (18) Освен това за да постигне конкретните цели на Съюза в областта на климата и енергетиката за 2030 и 2050 г. и целта за неутралност по отношение на климата, Европа трябва да увеличи значително производството на електроенергия от възобновяеми източници. Съществуващите категории инфраструктура за пренос и акумулиране на електроенергия са изключително важни за интегрирането в електроенергийната мрежа на значително увеличеното производство на електроенергия от възобновяеми източници. Това изисква наред с другото увеличаване на инвестициите в инсталации за възобновяема енергия, разположени в морето³⁰. Следва също да се обърне внимание на координацията на дългосрочното планиране и на развитието на електроенергийните мрежи на сушата и в морето. По-специално, планирането на инфраструктурата в морето следва да се преориентира от подход „проект по проект“ към координиран цялостен подход, с който се гарантира устойчивото развитие на интегрирани мрежи в морето в зависимост от потенциала за енергия от възобновяеми източници на всеки морски басейн, изискванията за опазване на околната среда и другите видове ползване на морето.
- (19) Съответните държави членки следва да имат възможност да оценяват ползите и разходите на мрежите за възобновяема енергия в прилежащия им морски басейн и да извършват предварителен анализ във връзка със споделянето на разходите на равнището на морския басейн, за да обосноват поемането на съвместни политически ангажменти за развитие на инсталациите за възобновяема енергия на равнището на морския басейн. Следователно Комисията следва да разработи единни принципи на методиката за анализ на разходите и ползите и за споделяне на разходите за целите на внедряването на плана за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, които да дадат възможност на държавите членки да извършват подходяща оценка.

³⁰

Вж. съобщението на Комисията, озаглавено „Стратегия на ЕС за използване на потенциала на енергията от възобновяеми източници в морето“.

- (20) Десетгодишният план за развитие на мрежата в целия Съюз доказва своята ефективност като основа за определянето на проекти от общ интерес в категориите за електроенергия и газ. От друга страна, въпреки че Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС) за електроенергия и за газ и операторите на преносни системи имат важна роля в процеса, за да се увеличи доверието в процеса е необходим по-строг контрол, по-специално по отношение на определянето на сценариите за бъдещето, установяването на дългосрочните недостатъци и участъците с недостатъчна преносна/пропускателна способност на инфраструктурата и оценяването на отделните проекти. Поради това и като се има предвид необходимостта от независимо валидиране, Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия („Агенцията“) и Комисията би следвало да имат по-голяма роля в процеса, включително в изготвянето на десетгодишният план за развитие на мрежата в целия Съюз съгласно Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета³¹ и Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета³².
- (21) Важно е да се гарантира, че статут на проект от общ интерес могат да получават само онези инфраструктурни проекти, за които няма издържани алтернативни решения. За тази цел при установяването на недостатъци в инфраструктурата ще бъде спазван принципът за поставяне на енергийната ефективност на първо място и ще бъдат разглеждани с предимство всички целесъобразни несвързани с инфраструктурата решения за преодоляване на тези недостатъци. Освен това през фазата на изпълнение организаторите на проекти следва да докладват за съответствието с екологичното законодателство и да докажат, че проектите не нанасят значителни вреди на околната среда в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852³³. По отношение на съществуващите проекти, които са достигнали достатъчна степен на зрялост, това ще се взема предвид от регионалните групи при подбора на проекти за следващия списък на Съюза.
- (22) С цел да се гарантира стабилността на напрежението и на честотата следва да се обърне особено внимание на стабилността на европейската електроенергийна мрежа в променящите се условия, по-специално предвид нарастващия дял на електроенергията от възобновяеми източници.
- (23) След подробни консултации с всички държави членки и със заинтересованите страни Комисията определи 13 стратегически приоритета за трансевропейската енергийна инфраструктура, чиято реализация е от първостепенно значение за постигането на целите на политиката на Съюза в областта на енергетиката и климата до 2030 и до 2050 г. Тези приоритети обхващат различни географски региони или тематични области, свързани с преноса и акумулирането на електроенергия, мрежите за възобновяема енергия, разположени в морето, транспортирането и съхранението на водород и транспортирането на въглероден диоксид.

³¹ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

³² Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

³³ Регламент (ЕС) 2020/852 за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088, (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).

- (24) Проектите от общ интерес следва да отговарят на общи, прозрачни и обективни критерии с оглед на техния принос към целите на енергийната политика. За да отговарят на условията за включване в списъците на Съюза, проектите за електроенергия и за водород следва да са включени в последния наличен десетгодишен план за развитие на мрежата в целия ЕС. Тъй като инфраструктурата за водород понастоящем не е включена в десетгодишния план за развитие на мрежата в целия ЕС, по отношение на проектите за водород това изискване следва да се прилага след 1 януари 2024 г. за целите на втория списък, който ще бъде изготвен съгласно настоящия Регламент.
- (25) Следва да бъдат създадени регионални групи за предлагане и преразглеждане на проекти от общ интерес, което да води до съставянето на регионални списъци на проектите от общ интерес. За да се постигне широк консенсус, тези регионални групи следва да осигуряват тясно сътрудничество между държавите членки, националните регулаторни органи, организаторите на проекти и съответните заинтересовани страни. В контекста на това сътрудничество националните регулаторни органи следва, когато това е необходимо, да предоставят консултации на регионалните групи, наред с другото, относно осъществимостта на регулаторните аспекти на предложените проекти и относно осъществимостта на предложенния график за регулаторно одобрение.
- (26) На всеки две години следва да се изготвя нов списък на Съюза на проектите от общ интерес („списък на Съюза“). Проектите от общ интерес, които са завършени или които вече не отговарят на съответните критерии и изисквания по настоящия регламент, не следва да фигурират в следващия списък на Съюза. По тази причина при изготвянето на регионалните списъци и на списъка на Съюза съществуващите проекти от общ интерес, които са предвидени за включване в следващия списък на Съюза, следва да подлежат на същия процес на подбор, както и предложените проекти. Съответната административна тежест следва обаче да бъде максимално намалена, например като се използва в максимално възможна степен предоставената по-рано информация и като се вземат под внимание годишните доклади на организаторите на тези проекти. За тази цел съществуващите проекти от общ интерес, които са постигнали значителен напредък, следва да се възползват от рационализиран процес на включване в десетгодишния план за развитие на мрежата в целия Съюз.
- (27) Проектите от общ интерес следва да бъдат изпълнявани възможно най-бързо и да бъдат подложени на подробно наблюдение и оценка, като същевременно административната тежест за организаторите на проектите остане минимална. Комисията следва да назначи европейски координатори за онези проекти от общ интерес, които са изправени пред значителни трудности. Напредъкът в изпълнението на конкретните проекти и изпълнението на задълженията по настоящия регламент следва да се взимат под внимание в процеса на подбор на съответните проекти за следващите списъци на Съюза.
- (28) Процесът на издаване на разрешения не следва нито да води до непропорционални на размера и сложността на проекта административни тежести, нито да създава пречки за развитието на трансевропейските мрежи и достъпа до пазара.
- (29) Планирането и реализирането на проектите от общ интерес на Съюза в областта на енергийната, транспортната и далекосъобщителната инфраструктура следва да бъдат координирани, за да бъдат създадени полезни взаимодействия там, където това е осъществимо от гледна точка на икономиката, технологиите, околната среда, климата или териториалното устройство, при надлежно спазване на съответните аспекти, свързани с безопасността. Съответно при планирането на различните трансевропейски мрежи следва да има възможност да се отдаде предпочитание на интегрирането на

транспортните, съобщителните и енергийните мрежи, за да се гарантира, че се заема възможно най-малка площ земя, като същевременно се гарантира, по възможност, че съществуващите или излезлите от употреба пътища се използват повторно, за да бъде сведено до минимум всякакво отрицателно социално, икономическо, екологично, климатично и финансово въздействие.

- (30) Проектите от общ интерес следва да получават „приоритетен статут“ на национално равнище с цел да се гарантира бързо административно производство и следва да бъдат разглеждани от компетентните органи като проекти от обществен интерес. По съображения от по-висш обществен интерес, проекти, които имат неблагоприятно въздействие върху околната среда, следва да бъдат разрешавани, ако са изпълнени всички условия, формулирани в Директива 92/43/ЕИО³⁴ и Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁵.
- (31) Проектите от общ интерес следва също така да получават „приоритетен статут“ на национално равнище с цел да се гарантира провеждането в спешен порядък на всички съдебни производства и процедури за решаване на спорове, които се отнасят до тях.
- (32) Необходимо е да има компетентен орган или компетентни органи, които да обединяват или координират всички процеси на издаване на разрешения („обслужване на едно гише“) с цел да се намали сложността, да се подобрят ефективността и прозрачността и да се допринесе за задълбочаване на сътрудничеството между държавите членки.
- (33) За да се опрости и ускори процесът на издаване на разрешения за мрежи за възобновяема енергия, разположени в морето, държавите членки около даден морски басейн следва да установят единно звено за контакт, наречено „единно звено за контакт за проекти в морето“, съобразно спецификата и географията на съответния регион, което да улеснява и координира процеса на издаване на разрешения на посочените проекти. Освен това чрез създаването на единно звено за контакт за всички мрежи за възобновяема енергия, разположени в даден морски басейн, следва да се намали сложността, да се увеличи ефективността и да се ускори процесът на издаване на разрешения за преносни съоръжения в морето, които често преминават през много юрисдикции.
- (34) Въпреки че вече съществуват установени стандарти за участие на обществеността в процеса на вземане на решения във връзка с околната среда, които се прилагат с пълна сила за проектите от общ интерес, необходими са допълнителни мерки по настоящия регламент, за да се осигури възможно най-високо ниво на прозрачност и на участие на обществеността по всички значими въпроси, свързани с издаването на разрешения за проекти от общ интерес. Ако консултацията преди процедурата на издаване на разрешение вече е предмет на национални правила, отговарящи на стандарти, които са еднакви или по-строги от установените в настоящия регламент, тази консултация следва да стане незадължителна и да не се допуска дублиране на нормативните изисквания.
- (35) Правилното и координирано прилагане на директиви 2011/92/ЕС³⁶ и 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета³⁷ и ако е целесъобразно — на Конвенцията за

³⁴ Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, 22.7.1992 г., стр. 7).

³⁵ Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 г. за установяване на рамка за действията в областта на политиката за водите (ОВ L 327, 22.12.2000 г., стр. 1).

³⁶ Директива 2011/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 26, 28.1.2012 г., стр. 1).

достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда, подписана на 25 юни 1998 г.³⁸ („Конвенцията от Орхус“) и на Конвенцията от Еспо за оценка на въздействието върху околната среда в трансграничен контекст („Конвенцията от Еспо“), следва да осигури хармонизация на основните принципи за оценка на въздействията върху околната среда, включително в трансграничен контекст. Комисията публикува указания, които да подпомагат държавите членки при определянето на адекватни законодателни и незаконодателни мерки за рационализиране на процедурите за оценка на въздействието върху околната среда по отношение на енергийната инфраструктура и за осигуряване на съгласуваност в прилагането на изискванията от правото на Съюза процедури за оценка на въздействието върху околната среда по отношение на проектите от общ интерес³⁹. Държавите членки следва да координират своите оценки на проектите от общ интерес и да предвидят общи оценки в случаите, в които това е възможно. Държавите членки следва да бъдат насърчавани да обменят най-добри практики и своя опит в областта на изграждането на административен капацитет по отношение на процесите на издаване на разрешения.

- (36) Важно е да се рационализират и подобрят процесите на издаване на разрешения при зачитане във възможно най-висока степен на националните правомощия и процедури за изграждане на нова инфраструктура, като се спазва надлежно принципът на субсидиарност. Като се има предвид спешната необходимост от разработването на енергийни инфраструктури, опростяването на процесите на издаване на разрешения следва да включва ясен срок за вземането на решение от съответните органи дали да се изгражда проектът. Този срок следва да стимулира по-ефективното формулиране и провеждане на процедурите и същевременно следва по никакъв начин да не компрометира спазването на високи стандарти по отношение както на опазването на околната среда в съответствие с екологичното законодателството, така и на участието на обществеността. С настоящия регламент следва бъдат определени максималните срокове, но държавите членки могат да се стремят да постигнат по-кратки срокове, когато това е възможно, особено по отношение на проекти, например за интелигентни мрежи, за които невинаги се изискват толкова сложни процеси на издаване на разрешения, колкото за преносна инфраструктура. Компетентните органи следва да носят отговорност за гарантиране на спазването на сроковете.
- (37) Когато е уместно, в цялостното решение държавите членки могат да включат решения, взети в контекста на преговори с отделни собственици на земи относно получаването на достъп до имот, собствеността на този имот или правото да се владее този имот, както и разпоредби, свързани с териториалното устройство, с които се определя общото земеползване на определен регион, в това число за други видове застрояване като магистрали, железопътни линии, сгради и защитени природни зони, което не се извършва конкретно за целите на планирания проект и за издаването на разрешения за експлоатация. В контекста на процеса на издаване на разрешения даден проект от общ

³⁷ Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 г. относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, 21.7.2001 г., стр. 30).

³⁸ ОВ L 124, 17.5.2005 г., стр. 4.

³⁹ Ръководство, озаглавено „Рационализиране на процедурите за оценка на въздействието върху околната среда на проекти от общ интерес в областта на енергийната инфраструктура“ (https://ec.europa.eu/environment/eia/pdf/PCI_guidance.pdf).

интерес може да включва свързаната с него инфраструктура, доколкото това е от съществено значение за изграждането или функционирането на проекта. Настоящият регламент и по-специално разпоредбите относно издаването на разрешения, участието на обществеността и реализацията на проекти от общ интерес, следва да се прилагат, без това да влиза в противоречие с международното право и правото на Съюза, включително с разпоредбите за опазване на околната среда и човешкото здраве и нормативните актове, приети в рамките на общата политика в областта на рибарството и общата морска политика, по-специално Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета⁴⁰.

- (38) Разходите за разработването, изграждането, експлоатацията и поддържането на проектите от общ интерес следва като цяло да се поемат от ползвателите на инфраструктурата. Проектите от общ интерес следва да са допустими за трансгранично разпределяне на разходите, ако оценката на търсенето на пазара или на очакваното въздействие върху тарифите е показала, че не може да се очаква разходите да бъдат покрити от тарифите, плащани от ползвателите на инфраструктурата.
- (39) Обсъждането на подходящото разпределяне на разходите следва да се основава на анализа на разходите и ползите на даден инфраструктурен проект, извършен въз основа на хармонизирана методика за анализ, обхващащ енергийната система като цяло, като се прилага сценарият, използван при включването на проекта в списъка на Съюза на проектите от общ интерес, в рамките на десетгодишните планове на Съюза за развитие на мрежите, изготвени от Европейската мрежа на операторите на преносни системи съгласно регламенти (ЕС) 2019/943 и (ЕО) № 715/2009 и съгласувани от Агенцията. За целите на този анализ могат да бъдат взети предвид индикаторите и съответните референтни стойности за сравнение на единичните инвестиционни разходи.
- (40) В условията на все по-интегриран енергиен пазар наличието на ясни и прозрачни правила за трансгранично разпределяне на разходите е необходимо за ускоряване на инвестициите в трансгранична инфраструктура. От първостепенно значение е да се осигури стабилна финансова рамка за развитието на проекти от общ интерес, като едновременно с това се сведе до минимум необходимостта от финансово подпомагане. Когато вземат решение относно трансграничното разпределение на разходите, националните регулаторни органи следва да разпределят всички инвестиционни разходи на трансгранична основа и да ги включат в националните тарифи, след което да определят дали тяхното влияние върху националните тарифи би могло да доведе до непропорционална тежест за потребителите. Националните регулаторни органи следва да избягват рисковете, свързани с двойната подкрепа на проекти, като вземат предвид действителните или прогнозните такси и приходи. Тези такси и приходи следва да се вземат предвид единствено доколкото са предназначени да покриват съответните разходи.
- (41) Съгласно нормативната уредба на вътрешния енергиен пазар се изисква тарифите за достъп до мрежите да осигуряват подходящи стимули за инвестиции. Има вероятност обаче някои видове проекти от общ интерес да пораждат странични въздействия, които невинаги могат да бъдат включени в обикновената тарифна система и възстановени чрез тази система. При прилагането на нормативната уредба на вътрешния енергиен пазар националните регулаторни органи следва да осигуряват стабилна и предвидима регулаторна и финансова рамка със стимули за проектите от общ интерес, включително

⁴⁰

Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 135).

дългосрочни стимули, които са съизмерими със специфичното равнище на риска при даден проект. Това следва да се отнася по-специално за трансгранични проекти, за иновативни технологии за пренос на електроенергия, позволяващи широкомащабното интегриране на енергия от възобновяеми източници, на разпределени енергийни ресурси или на техники за реакция на потребителите във взаимосвързани мрежи, както и за проекти за енергийни технологии и цифровизация, които има вероятност да са свързани с по-големи рискове в сравнение с подобни проекти, които са разположени само в една държава членка или се очаква да донесат по-големи ползи за Съюза. Освен това проектите с големи оперативни разходи също следва да имат достъп до подходящи стимули за инвестиции. По-специално, мрежите за енергия от възобновяеми източници в морето, изпълняващи две функции, а именно функция на междусистемна връзка на електроенергийни мрежи и функция за присъединяване на проекти за енергия от възобновяеми източници в морето, е вероятно да понесат по-високи рискове в сравнение със съпоставими проекти на сушата поради присъщата им връзка с производствени мощности, която поражда регулаторни рискове, финансови рискове, като необходимост от инвестиции за поемане предвиждано допълнително натоварване в бъдещи периоди, пазарни рискове и рискове, отнасящи се до използването нови иновативни технологии.

- (42) Настоящият регламент следва да се прилага единствено за издаването на разрешения за проекти от общ интерес, за участието на обществеността в такива проекти и за тяхното регулиране. При все това държавите членки могат да приемат национална уредба за прилагане на същите или на подобни правила спрямо други проекти, които нямат статут на проекти от общ интерес в рамките на обхвата на настоящия регламент. Що се отнася до регулаторните стимули, държавите членки могат да приемат национална уредба за прилагане на същите или на подобни правила спрямо проекти от общ интерес, попадащи в категорията „акумулиране на електроенергия“.
- (43) Държавите членки, които понастоящем не отдават на енергийните инфраструктурни проекти възможно най-високо национално значение в процеса на издаване на разрешения, следва да бъдат насърчени да разгледат възможността за въвеждане на такава практика, по-специално като преценят дали това би довело до ускоряване на процеса на издаване на разрешения.
- (44) Държавите членки, в които понастоящем не са въведени ускорени или спешни съдебни процедури, приложими за проектите за енергийна инфраструктура, следва да бъдат насърчени да разгледат възможността за въвеждане на такива процедури, по-специално като преценят дали това би довело до по-бързо изпълнение на тези проекти.
- (45) Регламент (ЕС) № 347/2013 показва ползата от привличането на частно финансиране чрез предоставянето на значителна финансова помощ от страна на Съюза, която дава възможност за реализация на проекти от европейско значение. Предвид икономическата и финансовата ситуация и бюджетните ограничения предоставянето на целева подкрепа под формата на безвъзмездна помощ и финансови инструменти съгласно многогодишната финансова рамка следва да продължи с цел да бъдат привлечени нови инвеститори в приоритетните коридори и области на енергийната инфраструктура, като същевременно бюджетният принос на Съюза се запази в минимален размер.
- (46) Проектите от общ интерес следва да са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза за проучвания и при определени условия — за строително-монтажни работи съгласно Регламент (ЕС)... [за създаване на Механизъм за свързване на Европа, както е предложен в СОМ(2018) 438] под формата на безвъзмездна помощ или под формата на иновативни финансови инструменти, с цел да се създадат предпоставки за

предоставянето на специална подкрепа на онези проекти от общ интерес, които не са жизнеспособни при съществуващата регулаторна рамка и пазарни условия. Важно е да се избягва всякакво нарушаване на конкуренцията, особено между проекти, които допринасят за изграждането на един и същи приоритетен коридор на Съюза. Тази финансова помощ следва да осигурява необходимите полезни взаимодействия със структурните фондове с цел да бъдат финансирани интелигентни електроразпределителни мрежи и с механизма на Съюза за финансиране на възобновяемата енергия съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294⁴¹. Към инвестициите в проекти от общ интерес следва да се прилага триетапен подход. Първо, пазарът следва да се ползва с приоритет при инвестирането. Второ, ако инвестициите не се извършат от пазара, следва да се разгледат регулаторните решения, ако е необходимо, следва да се адаптира съответната регулаторна рамка и да се осигури правилното прилагане на съответната регулаторна рамка. На трето място, ако първите два етапа не са достатъчни за осигуряване на необходимите инвестиции в проекти от общ интерес, следва да има възможност да се предостави финансова помощ от страна на Съюза, ако проектът от общ интерес отговаря на приложимите критерии за допустимост. Проектите от общ интерес може също така да са допустими за подпомагане от програма InvestEU, която допълва безвъзмездното финансиране.

- (47) Безвъзмездна помощ за строително-монтажни работи, свързани с проекти от взаимен интерес, следва да се предлага само за инвестициите, разположени на територията на Съюза, и само ако поне две държави членки допринасят значително за финансирането на инвестиционните разходи за проекта предвид ползите от него.
- (48) Поради това регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942⁴² и (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета⁴³ и директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета следва да бъдат съответно изменени.
- (49) Поради това Регламент (ЕС) № 347/2013 следва да бъде отменен.
- (50) За да се гарантира, че структурата на приоритетните коридори и тематичните области отразява по най-добрия начин развитието на енергийната инфраструктура и че броят на кандидатстващите проекти във всяка група се запазва подходящ и разумен, за да може да бъде извършена цялостна и задълбочена оценка, както и да се гарантира, че списъкът на Съюза на проектите от общ интерес е ограничен до проекти, които допринасят най-много за реализирането на приоритетните коридори на стратегическата енергийна инфраструктура и за съответните тематични области, на Комисията следва да бъде делегирано правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз, както следва:

— за допълване на настоящия регламент чрез преразглеждане на обхвата и структурата на приоритетните коридори и тематични области и приемане на нови списъци на приоритетните коридори и тематични области;

⁴¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/1294 на Комисията от 15 септември 2020 г. относно механизма за финансиране на възобновяемата енергия в Съюза (ОJ L 303, 17.9.2020 г., стр. 1).

⁴² Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

⁴³ Регламент (ЕС) 2019/943 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. относно вътрешния пазар на електроенергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 54).

— за изменение на приложения към настоящия регламент с цел да се приеме и преразглежда списъкът на Съюза на проектите от общ интерес, като същевременно се зачита правото на държавите членки и на трети държави да одобряват проекти от общ интерес или проекти от взаимен интерес, свързани с тяхната територия.

Като се взема предвид необходимостта да се гарантира постигането на целите на настоящия регламент и като се взема под внимание броят на проектите, включени в списъците на Съюза досега, общият брой на проектите от общ интерес следва да се запази управляем и следователно той не би трябвало да бъде много по-висок от 220. При подготовката и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременното, навременно и подходящо предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета. Ако сметнат за необходимо, Европейският парламент и Съветът могат да изпращат свои експерти на заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове, на които са поканени експертите от държавите членки. Обсъжданията в регионалните групи са особено важни за приемането от Комисията на делегираните актове за установяване на списъците на проектите от общ интерес. Следователно е целесъобразно, доколкото това е възможно и съвместимо с уредбата на настоящия регламент, Европейският парламент и Съветът да получават информация и да могат да изпращат експерти на заседанията на регионалните групи в съответствие с Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество от 2016 г.⁴⁴.

- (51) За да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия регламент по отношение на процедурите за трансгранично разпределяне на разходите и за да могат държавите членки да оценяват ползите и разходите на мрежите за възобновяема енергия, разположени в прилежащия им морски басейн, като се имат предвид също пазарните и финансовите условия за обектите за производство, като наличието на вече предоставена помощ, и за да се извършва предварителен анализ за споделяне на разходите на равнището на морския басейн, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия в съответствие с член 291 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁵. За приемането на тези актове за изпълнение следва да бъде използвана процедурата по консултиране.
- (52) Тъй като целите на настоящия регламент, а именно развитието и оперативната съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи и свързването на такива мрежи, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и следователно може да бъде постигната по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, установен в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, установен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тези цели.

⁴⁴ ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1—14. Междунституционално споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество.

⁴⁵ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

1. В настоящия регламент са установени указания за своевременно разработване и оперативна съвместимост на приоритетните коридори и области на трансевропейската енергийна инфраструктура, посочени в приложение I („приоритетни коридори и тематични области на енергийната инфраструктура“), които допринасят за осъществяването на конкретните цели на Съюза в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и на целта за постигане неутралност по отношение на климата до 2050 г.

2. По-специално настоящият регламент:

- а) засяга определянето на проекти от общ интерес, необходими за реализацията на приоритетни коридори и тематични области, попадащи в категориите енергийна инфраструктура в областта на електроенергията, интелигентните газопреносни мрежи, водорода, електролизаторите и транспортирането на въглероден диоксид, посочени от приложение II („категории енергийна инфраструктура“);
- б) улеснява навременната реализация на проектите от общ интерес чрез рационализиране, по-тясно координиране и ускоряване на процесите на издаване на разрешения и чрез активизиране на участието на обществеността;
- в) съдържа правила и насоки за трансграничното разпределяне на разходите и за стимулите за компенсиране на риска при проекти от общ интерес;
- г) определя условията, на които проектите от общ интерес трябва да отговарят, за да получават финансова помощ от Съюза; и
- д) засяга определянето на проекти от взаимен интерес.

Член 2

Определения

В допълнение на определенията в директиви 2009/73/ЕО, (ЕС) 2018/2001⁴⁶ и (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета и регламенти (ЕО) № 715/2009, (ЕС) 2019/942 и (ЕС) 2019/943, за целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- (1) „енергийна инфраструктура“ означава всякакво материално оборудване или съоръжения, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, които са разположени в Съюза или свързват Съюза с една или повече трети държави;
- (2) „цялостно решение“ означава окончателното решение или множество от решения, взети от компетентен орган или компетентни органи на държава членка, с изключение на съдилищата или трибуналите, в което се определя дали организаторът на даден

⁴⁶ Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82).

проект е оправомощен да изгради енергийната инфраструктура, за да осъществи проект от общ интерес, въз основа на обстоятелството, че има възможността да започне или възложи и започне необходимите строително-монтажни работи („състояние на готовност за строителство“), без да се засяга което и да е решение, взето в контекста на административна процедура за обжалване;

- (3) „проект“ означава един или няколко електропровода, газопровода, съоръжения, оборудване или инсталации, попадащи в категориите енергийна инфраструктура;
- (4) „проект от общ интерес“ означава проект, който е необходим за реализацията на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура, посочени от приложение I, който е включен в списъка на Съюза с проекти от общ интерес, посочен в член 3;
- (5) „проект от взаимен интерес“ означава проект, който се насърчава от Съюза в сътрудничество с трети държави;
- (6) „недостатъчна преносна/пропускателна способност на енергийната инфраструктура“ означава ограничаване на физическите потоци в рамките на енергийна система поради недостатъчна преносна способност, което включва, наред с другото, липса на инфраструктура;
- (7) „организатор на проект“ означава:
 - а) оператор на преносна система (ОПС), оператор на разпределителна система или друг вид оператор или инвеститор, разработващ проект от общ интерес;
 - б) при наличието на няколко ОПС, оператори на разпределителни системи, инвеститори, или на всякакво възможно тяхно групиране — юридическото лице по действащото национално законодателство, което е определено с договорно споразумение между тях и има правомощията да поема юридически задължения и да носи финансова отговорност от името на страните в договорното споразумение;
- (8) „интелигентна електроенергийна мрежа“ означава електроенергийна мрежа, чийто оператор може да осъществява цифрово наблюдение на действията на присъединените към нея потребители и информационни и комуникационни технологии (ИКТ) за комуникация със съответните оператори на мрежи, производители, потребители и/или произвеждащи потребители, за да се осигури устойчивост, икономическа ефективност и сигурност на преноса на електроенергия;
- (9) „интелигентна газопреносна мрежа“ означава газопреносна мрежа, в която се използват иновативни цифрови решения за икономически ефективно интегриране на разнородни нисковъглеродни и възобновяеми газове в съответствие с нуждите на потребителите и изискванията към качеството на газа, за да се намали въглеродният отпечатък на съответното потребление на газ, да се осигурят условия за увеличаване на дела на възобновяемите и нисковъглеродните газове и да се създадат връзки с други енергоносители и енергийни сектори;
- (10) „съответни органи“ означава органи, които са компетентни съгласно националното право да издават различни разрешения и оторизации, свързани с планирането, проектирането и строителството на недвижими активи, включително енергийна инфраструктура;
- (11) „строително-монтажни работи“ означава закупуването, доставката и внедряването на компонентите, системите и услугите, включително на софтуера, както и извършването

на свързани с проекта развойни, строителни и монтажни дейности, приемането на съоръженията и стартирането на даден проект;

- (12) „проучвания“ означава дейностите, които са необходими, за да се подготви изпълнението на проект, като например проучвания за подготовка, осъществимост, оценка, изпитване и утвърждаване, включително софтуер, както и всякакви други мерки за техническа помощ, включително предварителни действия за определяне и разработване на даден проект и решенията относно неговото финансиране, например проучване на определените обекти и подготовка на финансовия пакет;
- (13) „национален регулаторен орган“ означава национален регулаторен орган, определен в съответствие с член 39, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО или член 57, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944;
- (14) „въвеждане в експлоатация“ означава процес на въвеждане в експлоатация на проект след неговото изграждане;
- (15) „съответни национални регулаторни органи“ означава националните регулаторни органи на държавите членки, върху които проектът оказва значително положително въздействие;
- (16) „адаптиране към изменението на климата“ е процес, който гарантира, че устойчивостта на енергийната инфраструктура на възможни неблагоприятни въздействия от изменението на климата е осигурена посредством оценка на уязвимостта и риска, свързани с климата, включително посредством целесъобразни мерки за адаптиране.

ГЛАВА II

ПРОЕКТИ ОТ ОБЩ ИНТЕРЕС И ПРОЕКТИ ОТ ВЗАИМЕН ИНТЕРЕС

Член 3

Списък на Съюза на проектите от общ интерес и на проектите от взаимен интерес

1. Установяват се регионални групи („групи“) съгласно приложение III, раздел 1. Участниците във всяка група се определят на базата на всеки приоритетен коридор и тематична област и техният съответен географски обхват, както е определено в приложение I. Правомощията за вземане на решения в рамките на групите се предоставят на държавите членки и на Комисията, които за тази цел се посочват като орган за вземане на решения в рамките на групите.

Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 20, които допълват настоящия регламент по отношение на обхвата и състава на приоритетните коридори и области.

2. Всяка група приема свой правилник, като взема предвид разпоредбите, предвидени в приложение III.

3. Органът за вземане на решения в рамките на всяка група приема регионален списък на предложените проекти от общ интерес, изготвен съгласно процеса, установен в приложение III, точка 2, в зависимост от приноса на всеки от тези проекти за реализация на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура и от съответствието на тези проекти с критериите, посочени в член 4.

Когато дадена група изготвя своя регионален списък:

- а) за всяко отделно предложение за проект от общ интерес се изисква одобрение от държавите, с чиято територия е свързан проектът; в случай че дадена държава не даде своето одобрение, тя представя своите обосновани мотиви за това на съответната група;
- б) взема предвид становището на Комисията във връзка с осигуряването на управляем общ брой на проектите от общ интерес.

4. Комисията е оправомощена да приема делегирани актове в съответствие с член 20 на настоящия регламент за изменение на приложенията към настоящия регламент, за да определи списъка на Съюза на проекти от общ интерес („списък на Съюза“), при спазване на разпоредбите на член 172, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

При упражняване на правомощията си Комисията гарантира, че списъкът на Съюза се изготвя на всеки две години въз основа на регионалните списъци, приети от органите за вземане на решения на групите съгласно посоченото в приложение III, раздел 1, точка 2, като се следва процедурата, посочена в параграф 3 от настоящия член.

Първият списък на Съюза съгласно настоящия регламент се приема не по-късно от 30 ноември 2023 г.

5. При приемането на списъка на Съюза въз основа на регионалните списъци Комисията:

- а) гарантира, че са включени само проектите, които отговарят на критериите, посочени в член 4;
- б) гарантира междурегионална съгласуваност, като взема предвид становището на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия („Агенцията“), както е посочено в приложение III, раздел 2, точка 12;
- в) взема предвид становищата на държавите членки, както е посочено в приложение III, раздел 2, точка 9; и
- г) се стреми към управляем общ брой проекти от общ интерес в списъка на Съюза.

6. Проектите от общ интерес, включени в списъка на Съюза съгласно параграф 4 от настоящия член в съответствие с категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д), се превръщат в съставна част на съответните регионални инвестиционни планове съгласно член 34 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 12 от Регламент (ЕС) № 715/2009, както и на съответните национални десетгодишни планове за развитие на мрежата съгласно член 51 от Директива (ЕС) 2019/944 и член 22 от Директива 2009/73/ЕО, а също и на други съответни национални планове за инфраструктура, по целесъобразност. На тези проекти се отрежда най-високият възможен приоритет в рамките на тези планове. Настоящият параграф не се прилага за проектите от взаимен интерес.

Член 4

Критерии за проектите от общ интерес и проектите от взаимен интерес

1. Проектите от общ интерес отговарят на следните общи критерии:

- а) проектът трябва да е необходим за поне един от приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура;

в) потенциалните общи ползи от проекта, оценени съгласно съответните специфични критерии в параграф 3, трябва да надвишават разходите за него, включително в дългосрочен план; и

в) проектът отговаря на някой от следните критерии:

i) засяга поне две държави членки чрез пряко пресичане на границата на две или повече държави членки;

ii) е разположен на територията на една държава членка и има значително трансгранично въздействието съгласно посоченото в приложение IV, точка 1.

2. Проектите от взаимен интерес отговарят на следните общи критерии:

а) проектът има значителен принос за целите на Съюза и на третата държава по отношение на декарбонизацията и устойчивостта, включително чрез интегриране на енергия от възобновяеми източници в мрежата и пренос на енергията, произведена от възобновяеми източници, до основни центрове на потребление и съоръжения за акумулиране;

б) потенциалните общи ползи от проекта, оценени съгласно съответните специфични критерии в параграф 3, надвишават разходите за него, включително в дългосрочен план;

в) проектът е разположен на територията на поне една държава членка и на територията на поне една трета държава и има значително трансгранично въздействие съгласно посоченото в приложение IV, точка 2;

г) за частта, разположена на територията на Съюза, проектът съответства на директиви 2009/73/ЕО и (ЕС) 2019/944, когато попада в категориите инфраструктура, описани в приложение II, точки 1 и 3;

д) съответната трета държава или съответните трети държави са постигнали висока степен на регулаторна хармонизация или конвергенция, за да подкрепят общите политически цели на Съюза и по-специално да гарантират:

i) добре функциониращ вътрешен пазар на енергия;

ii) сигурност на доставките, основана на сътрудничество и солидарност;

iii) енергийна система, включително производство, пренос и разпределение, която е ориентирана към декарбонизация в съответствие с Парижкото споразумение и целите на Съюза в областта на климата; и най-вече недопускане на изместване на въглеродни емисии; и

е) съответната трета държава или съответните трети държави подкрепят приоритетния статут на проекта, както е посочено в член 7, и се ангажират да следват подобен график за ускорено изпълнение и други мерки на политиката и мерки за регулаторна подкрепа, каквито са приложими за проекти от общ интерес в Съюза.

3. Следните специфични критерии се прилагат по отношение на проекти от общ интерес, които попадат в конкретна категория енергийна инфраструктура:

а) за проектите за пренос и акумулиране на електроенергия, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д),

проектът трябва да има значителен принос за устойчивостта, включително чрез интегриране на енергия от възобновяеми източници в мрежата и пренос на енергията, произведена от възобновяеми източници, до основни центрове на потребление и съоръжения за акумулиране, и да отговаря на поне един от следните специфични критерии:

- i) пазарна интеграция, постигана наред с другото чрез премахване на изолацията на поне една държава членка и намаляване на участъците с недостатъчна преносна/пропускателна способност в енергийната инфраструктура; конкуренция и гъвкавост на системата;
- ii) сигурност на доставките, постигана наред с другото чрез оперативна съвместимост, гъвкавост на системата, киберсигурност, подходящи връзки и сигурност и надеждност в работата на системата.

б) за проектите за интелигентни електроенергийни мрежи, попадащи в категорията енергийна инфраструктура, определена в приложение II, точка 1, буква г), проектът трябва да има значителен принос за устойчивостта, включително чрез интегриране на енергия от възобновяеми източници в мрежата, и да отговаря на поне два от следните специфични критерии:

- i) сигурност на доставките, постигана наред с другото чрез ефективност и оперативна съвместимост на преноса и разпределението на електроенергия в ежедневната работа на мрежата, предотвратяване на претоварвания и интегриране и приобщаване на ползвателите на мрежата;
- ii) пазарна интеграция, постигана наред с другото чрез ефективна работа на системата и използване на междусистемни връзки;
- iii) сигурност на системата, гъвкавост и качество на доставките, постигана наред с другото чрез възприемането на повече иновации в областта на балансирането, киберсигурността, следенето, управлението на системата и отстраняването на грешки.

в) за проектите за транспортиране на въглероден диоксид, попадащи в обхвата на категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 5, проектът трябва да има значителен принос към всеки от следните специфични критерии:

- i) предотвратяване на емисиите на въглероден диоксид, като в същото време се поддържа сигурността на енергийните доставки;
- ii) подобряване на устойчивостта и сигурността на системите за пренос на въглероден диоксид;
- iii) ефективно използване на ресурсите чрез осигуряване на възможност да бъдат свързани множество източници на въглероден диоксид и съоръжения за съхранение с обща инфраструктура и свеждане до минимум на екологичното натоварване и рискове.

г) за проектите за водород, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 3, проектът трябва да има значителен принос за устойчивостта, постигана наред с другото чрез намаляване на емисиите на парникови газове, увеличаване на внедряването на водород от възобновяеми източници и подпомагане на различни производства на електроенергия от възобновяеми източници

чрез осигуряване на решения за гъвкавост и/или съхранение. Освен това проектът трябва има значителен принос с оглед на поне един от следните специфични критерии:

- i) пазарна интеграция, постигана наред с другото чрез присъединяване на съществуващи или развиващи се мрежи за водород на държавите членки или чрез друг принос за развитието на мрежа за пренос и съхранение на водород в целия Съюз, и гарантиране на оперативната съвместимост на присъединените системи;
- ii) сигурност на доставките, постигана наред с другото чрез подходящи връзки и създаване на условия за сигурност и надеждност в работата на системата;
- iii) конкуренция, постигана наред с другото чрез осигуряване на достъп до множество източници на доставка и ползватели на мрежата при прозрачни и недискриминиращи условия.

д) за проектите за електролизьори, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 4, проектът трябва има значителен принос с оглед на всеки от следните специфични критерии:

- i) устойчивост, постигната наред с другото чрез намаляване на емисиите на парникови газове и увеличаване на внедряването на водород от възобновяеми източници;
- ii) сигурност на доставките, постигната наред с другото чрез принос за сигурната, ефективна и надеждна работа на системата или чрез осигуряване на решения за съхранение и/или гъвкавост, като услуги за оптимизиране на потреблението и балансиране;
- iii) улесняване на интеграцията на интелигентния енергиен сектор чрез свързване на други енергоносители и сектори за енергия.

е) за проектите за интелигентни газопреносни мрежи, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точка 2, проектът трябва да има значителен принос за устойчивостта, като създава възможности и способства за интеграцията в газопреносните и газоразпределителните мрежи на газове от възобновяеми източници и нисковъглеродни газове, като биометан или водород от възобновяеми източници, с цел да се намалят емисиите на парникови газове; Освен това проектът трябва има значителен принос с оглед на поне един от следните специфични критерии:

- i) сигурност на мрежата и качество на доставките, постигнати чрез подобряване на ефективността и оперативната съвместимост на преноса и разпределението на газ в ежедневната работа на мрежата, наред с другото чрез преодоляване на трудностите, произтичащи от нагнетяването на газове с различни качества, посредством внедряването на иновативни технологии и киберсигурност;
- ii) функциониране на пазара и услуги за потребителите;
- iii) улесняване на интеграцията на интелигентния енергиен сектор чрез свързване на други енергоносители и сектори за енергия, както и чрез реакция на потребителите.

4. По отношение на проектите, попадащи в категориите енергийна инфраструктура, определени в приложение II, точки 1—4, приносът с оглед на критериите, изброени в параграф 3 на настоящия член, се оценява въз основа на показателите, посочени в приложение IV, точки 3—7.

5. За да се улесни оценяването на всички проекти, които биха могли да бъдат допустими като проекти от общ интерес и които могат да бъдат включени в регионален списък, всяка група оценява приноса на всеки от проектите за реализацията на един и същ приоритетен коридор или тематична област по прозрачен и обективен начин. Всяка група определя своя метод за оценяване въз основа на сумарния принос към критериите, посочени в параграф 3. Тази оценка води до класиране на проектите, което е за вътрешно ползване на групата. В регионалния списък и в списъка на Съюза не се съдържа никакво класиране, а класирането не се използва за никакви други цели, освен както е описано в приложение III, раздел 2, точка 14.

При оценката на проекти всяка група обръща надлежно внимание на:

- а) неотложността на всеки предложен проект за постигане на целите на Съюза в областта на енергийната политика по отношение на декарбонизацията, пазарната интеграция, конкуренцията, устойчивостта и сигурността на доставките;
- б) взаимното допълване по отношение на други предложени проекти;
- в) за предложените проекти, които към момента на оценката са проекти от общ интерес — напредъка в изпълнението на проекта и съответствието на проекта със задълженията за отчетност и прозрачност.

По отношение на проектите за интелигентни електроенергийни мрежи и интелигентни газопредавателни мрежи, попадащи в категорията енергийна инфраструктура, определена в приложение II, точка 1, буква г) и точка 2, класирането се провежда за проектите, които обхващат същите две държави членки, като надлежно се отчита и броят на потребителите, засегнати от проекта, годишното потребление на енергия и делът на производството от ресурси, които не подлежат на диспечерско управление и които се намират в района на тези потребители.

Член 5

Изпълнение и наблюдение

1. Организаторите на проекти изготвят план за изпълнение за проектите от общ интерес и график за:

- а) технико-икономически и проектантски проучвания, включително елементи, отнасящи се до адаптирането към изменението на климата и спазването на законодателството в областта на околната среда и на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“;
- б) одобрение от националния регулаторен орган или от друг съответен орган;
- в) строителство и въвеждане в експлоатация;
- г) график за получаване на разрешения съгласно член 10, параграф 5, буква б).

2. ОПС, операторите на разпределителни системи и други оператори си сътрудничат с цел улесняване на разработването на проектите от общ интерес в даден район.

3. Агенцията и съответните групи наблюдават постигнатия напредък при реализацията на проектите от общ интерес и ако е необходимо, правят препоръки с оглед улесняването на изпълнението на проекти от общ интерес. Групите могат да изискват да им бъде предоставена допълнителна информация съгласно параграфи 4, 5 и 6, да свикват срещи със съответните страни и да приканват Комисията да проверява на място подадената информация.

4. До 31 декември на всяка година след годината на включване на проект от общ интерес в списъка на Съюза съгласно член 3 организаторите на проекти подават годишен доклад за всеки проект, попадащ в категориите от приложение II, точки 1—4, до компетентния орган, посочен в член 8.

В този доклад се съдържа подробна информация относно:

- а) постигнатия напредък в развитието, строителството и въвеждането в експлоатация на проекта, по-специално по отношение на процедурите за издаване на разрешения и за консултации, както и спазването на екологичното законодателството и на принципа „за ненанасяне на значителни вреди“ на околната среда и предприетите мерки за адаптиране към изменението на климата;
- б) в съответните случаи — данни за закъснения спрямо плана за изпълнение на проекта, причините за тези закъснения и данни за други срещнати трудности;
- в) когато е уместно, ревизиран план за преодоляване на закъсненията.

5. До 31 януари всяка година компетентните органи по член 8 представят на Агенцията и на съответната група доклада, посочен в параграф 4 на настоящия член, допълнен с информация за напредъка, и където е уместно, за закъсненията в изпълнението на проектите от общ интерес, намиращи се на тяхната съответна територия, по отношение на процесите на издаване на разрешения, както и за причините за тези закъснения. Приносът на компетентните органи към доклада се обозначава ясно и при изготвянето му не се променя текстът, въведен от организаторите на проекта.

6. До 30 април на всяка година, в която следва да бъде приет нов списък на Съюза, Агенцията представя на групите консолидиран доклад за проектите от общ интерес, попадащи в компетентността на националните регулаторни органи, в който се оценява постигнатият напредък и по целесъобразност се отправят препоръки относно начините за преодоляване на закъсненията и срещнатите трудности. В консолидирания доклад също така се оценява, в съответствие с член 5 от Регламент (ЕС) 2019/942, последователното прилагане на планове за развитие на енергийните мрежи в целия Съюз по отношение на приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура.

7. Ако въвеждането в експлоатация на проект от общ интерес закъснее спрямо плана за изпълнение, освен ако закъснението не се дължи на императивни причини извън контрола на организатора на проекта, се прилагат следните мерки:

- а) доколкото мерките, посочени в член 51, параграф 7, буква а), б) или в) от Директива (ЕС) 2019/944 и член 22, параграф 7, буква а), б) или в) от Директива 2009/73/ЕС са приложими съгласно съответното национално право, националните регулаторни органи осигуряват условия за осъществяването на инвестицията;
- б) ако мерките на националните регулаторни органи съгласно буква а) не са приложими, организаторът на проекта избира трета страна, която да финансира или изгради целия проект или част от него. Организаторът на проекта извършва това, преди закъснението по отношение на датата за въвеждане в експлоатация спрямо плана за изпълнение да надхвърли две години;
- в) ако не е избрана трета страна в съответствие с буква б), държавата членка или, когато държавата членка е предвидила това, националният регулаторен орган може в рамките на два месеца от изтичането на срока, посочен в буква б), да определи трета страна, която да финансира или изгради проекта, и организаторът на проекта я приема;

г) ако закъснението спрямо датата за въвеждане в експлоатация в плана за изпълнение превиши две години и два месеца, Комисията, при наличие на съгласие и пълно сътрудничество от страна на съответните държави членки, може да отправи покана за предложения, открита за участие на всяка трета страна, която има възможност да стане организатор на проекти, за реализация на проекта в съответствие с договорен времеви график;

д) когато се прилага буква в) или г), системният оператор, в чийто район се намира инвестиционният проект, осигурява на изпълняващите проекта оператори, инвеститори или трета страна цялата необходима информация за реализация на инвестиционния проект, присъединява новите съоръжения към преносната мрежа и по принцип полага всички усилия за улесняване на реализацията на инвестиционния проект и за постигането на сигурна, надеждна и ефикасна експлоатация и поддръжка на проекта от общ интерес.

8. Проект от общ интерес може да бъде изваден от списъка на Съюза в съответствие с процедурата, посочена в член 3, параграф 4, ако е включен в списъка въз основа на невярна информация, която е била определяща за включването, или ако проектът не съответства на правото на Съюза.

9. Проекти, които вече не са в списъка на Съюза, губят всички права и задължения, свързани със статута на проект от общ интерес, произтичащи от настоящия регламент.

Въпреки това проект, който вече не е в списъка на Съюза, но за който документацията по заявлението е била приета за разглеждане от компетентния орган, запазва правата и задълженията, произтичащи от глава III, освен ако проектът вече не е в списъка по причините, изложени в параграф 8.

10. Посоченото в настоящия член не оказва въздействие върху каквато и да е финансова помощ от Съюза, отпусната за всеки проект от общ интерес преди решението за изваждането му от списъка на Съюза.

Член 6

Европейски координатори

1. Когато даден проект от общ интерес срещне значителни трудности за реализацията си, Комисията в съгласие със съответните държави членки може да назначи европейски координатор за период от максимум една година, който може да бъде подновен два пъти.

2. Европейският координатор:

а) способства за изпълнението на проектите, за които е назначен за европейски координатор, както и за трансграничния диалог между организаторите на проекта и всички заинтересовани страни;

б) подпомага всички страни, когато е необходимо, при консултациите със съответните заинтересовани страни и при получаването на необходимите разрешения за проектите;

в) ако е целесъобразно, предоставя съвети на организаторите на проекта относно финансирането му;

г) осигурява предоставянето на подходяща подкрепа и стратегическо ръководство от обхванатите в проекта държави членки за подготовката и реализацията на проектите;

г) подава ежегодно, и ако е целесъобразно, при завършване на мандата си, доклад до Комисията относно напредъка в изпълнението на проектите и относно всякакви евентуални трудности и препятствия, които е вероятно чувствително да отложат датата на въвеждане в експлоатация на проектите. Комисията предава този доклад на Европейския парламент и на съответните групи.

3. Европейският координатор се избира въз основа на опита му по отношение на конкретните задачи, които му се възлагат за съответните проекти.

4. В решението за назначаване на европейски координатор се уточнява неговото задание, подробна информация за продължителността на мандата му, конкретните задачи и съответните срокове, както и методиката, която да бъде следвана. Координационната дейност е пропорционална на сложността и прогнозните разходи за проектите.

5. Държавите членки, за които се отнася проектът (проектите), оказват цялостно съдействие на европейския координатор при изпълнение на задачите му, посочени в параграфи 2 и 4.

ГЛАВА III

ИЗДАВАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ И УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Член 7

„Приоритетен статут“ на проектите от общ интерес

1. Приемането на списък на проектите в Съюза е определящо за целите на всички решения, издавани в хода на процеса на издаване на разрешения, за необходимостта от тези проекти от гледна точка на енергийната политика, без да се засягат точното местоположение, трасето или технологията на проекта.

2. С цел да се гарантира ефективна административна обработка на документацията по заявленията във връзка с проектите от общ интерес, организаторите на проекти и всички съответни органи осигуряват възможно най-бързото обработване на тази документация.

3. Без да се засягат задълженията, произтичащи от правото на Съюза, когато такъв статут съществува по националното право, на проектите от общ интерес се предоставя статут на възможно най-висока национална значимост и те се третират по подходящ начин при процесите на издаване на разрешения — и ако националното право го предвижда, при териториалноустройственото планиране — включително по отношение на оценките за въздействието върху околната среда и начина, по който такова третиране е предвидено в действащата национална нормативна уредба за съответния вид енергийна инфраструктура.

4. Всички процедури за решаване на спорове, искиви производства, жалби и средства за правна защита, свързани с проекти от общ интерес пред всякакви национални съдилища, трибунали и състави, включително за медиация или арбитраж, когато са предвидени в националното право, се третират като спешни в съответствие с разпоредбите за спешност, предвидени в националното право.

5. Държавите членки оценяват, като обръщат надлежно внимание на издадените от Комисията насоки относно рационализирането на процедурите за екологична оценка на проекти от общ интерес, кои законодателни и незаконодателни мерки са необходими за рационализирането на процедурите за екологична оценка и осигуряват тяхното последователно прилагане, като уведомяват Комисията за постигнатия резултат.

6. До [1 септември 2022 г.] държавите членки предприемат незаконодателните мерки, които са определили съгласно параграф 5.

7. До [1 януари 2023 г.] държавите членки предприемат законодателните мерки, които са определили съгласно параграф 5. Тези мерки не засягат задълженията, произтичащи от правото на Съюза.

8. Във връзка с въздействията върху околната среда, засегнати в член 6, параграф 4 от Директива 92/43/ЕИО и член 4, параграф 7 от Директива 2000/60/ЕО, проектите от общ интерес се смятат за проекти от обществен интерес от гледна точка на енергийната политика и би могло да се разглеждат като проекти от първостепенен обществен интерес, ако са изпълнени всички условия, предвидени в посочените директиви.

Ако съгласно Директива 92/43/ЕИО се изисква становище на Комисията, Комисията и компетентният орган по член 9 от настоящия регламент осигурят вземане на решение относно първостепенния обществен интерес във връзка с даден проект в рамките на срока по член 10, параграф 1 от настоящия регламент.

Член 8

Организация на процеса на издаване на разрешения

1. Най-късно до [1 януари 2022 г.] всяка държава членка актуализира, ако е необходимо, данните за определения един национален компетентен орган, който отговаря за улесняването и координирането на процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес.

2. Отговорността на компетентния орган, посочен в параграф 1, и/или задачите, свързани с него, могат да бъдат делегирани на друг орган за проект от общ интерес или определена категория проекти от общ интерес или да се изпълняват от такъв орган, при условие че:

а) компетентният орган уведоми Комисията за това делегиране и информацията бъде публикувана от компетентния орган или от организатора на проекта на уебсайта, посочен в член 9, параграф 7;

б) само един орган е отговорен за определен проект от общ интерес, представлява единственото звено за контакт за организатора на проекта в процеса, водещ до цялостното решение за даден проект от общ интерес, и координира подаването на всички съответни документи и информация.

Компетентният орган може да запази отговорността да определя срокове, без да се засягат сроковете, определени в член 10.

3. Без да се засягат съответните изисквания в правото на Съюза и международното право, компетентният орган улеснява издаването на цялостно решение. Цялостното разрешение представлява окончателно доказателство, че проектът от общ интерес е достигнал състояние на готовност за строителство, без да се изискват каквито и да било допълнителни разрешения или оторизации в това отношение. Цялостното решение се издава в рамките на срока, посочен в член 10, параграфи 1 и 2, и в съответствие с една от следните схеми:

- а) интегрирана : цялостното решение се издава от компетентния орган и е
схема единственото правно обвързващо решение, произтичащо от
нормативно изискваната процедура за издаване на
разрешения. В случаите, при които и други органи имат
отношение към проекта, те могат в съответствие с
националното право да дадат като принос за процедурата

свое становище, което се взема под внимание от компетентния орган;

- б) координиран : цялостното решение обхваща няколко индивидуални правно
а схема решения, издавани от няколко съответни органа, като решенията се координират от компетентния орган. Компетентният орган може да определя работна група, в която са представени всички съответни органи с цел да се изготви график за издаване на разрешения в съответствие с член 10, параграф 4, буква б) и да се наблюдава и координира неговото изпълнение. Компетентният орган, като се консултира с другите съответни органи, където е приложимо в съответствие с националното право и без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10, установява за всеки отделен случай разумен срок, в който се издават индивидуалните решения. Компетентният орган може да вземе индивидуално решение от името на друг съответен национален орган, когато решението на този органи не е издадено в срок и закъснението не е подходящо обосновано; или, ако е предвидено в националното право и доколкото е съвместимо с правото на Съюза, компетентният орган може да приеме, че друг съответен национален орган е дал или е отказал да даде своето одобрение за проекта, когато решението на този орган не е издадено в срок. Когато това е предвидено в националното право, компетентният орган може да не зачете индивидуално решение на друг съответен национален орган, ако реши, че решението не е достатъчно обосновано от гледна точка на обуславящите го данни, представени от съответния национален орган; при това положение компетентният орган се придържа към съответните изисквания съгласно международното право и законодателството на Съюза и обосновава надлежно своето решение;
- в) съвместна : цялостното решение се координира от компетентния орган.
схема Компетентният орган, като се консултира с другите съответни органи, където е приложимо в съответствие с националното право и без да се засягат сроковете, определени в съответствие с член 10, установява за всеки отделен случай разумен срок, в който се издават индивидуалните решения. Той следи за спазването на сроковете от страна на съответните органи.

Компетентността на съответните органи може да бъде включена в компетентността на националния компетентен орган, определен в съответствие с член 8, параграф 1, или тези органи могат да запазят до определена степен своята независима компетентност съгласно схемата за издаване на разрешения, избрана от държавата членка в съответствие с настоящия параграф, с цел да улеснят издаването на цялостното решение и да сътрудничат по съответния начин с националния компетентен орган.

Когато съответен орган прецени, че няма да може да издаде дадено индивидуално решение в определения срок, той незабавно уведомява компетентния орган и обосновава причините за закъснението. Впоследствие компетентният орган определя друг срок, в който следва да бъде издадено това индивидуално решение, като се спазват общите срокове, определени в член 10.

Като отчитат националните особености в планирането и процесите на издаване на разрешения, държавите членки могат да избират между трите схеми, посочени в първа алинея, буква а), б) или в), за да улесняват и координират своите процедури и да избират да приложат най-ефективната схема. Когато държава членка избере съвместната схема, тя уведомява Комисията за мотивите си за това.

4. Държавите членки могат да прилагат различни схеми, както е посочено в параграф 3, за проекти от общ интерес на сушата и в морето.

5. Ако във връзка с даден проект от общ интерес е необходимо вземането на решения в две или повече държави членки, съответните компетентни органи предприемат необходимите стъпки за ефективно и ефикасно сътрудничество и координация помежду им, включително стъпките, посочени в член 10, параграф 5. Държавите членки се стремят да създават общи процедури, особено по отношение на оценката на въздействието върху околната среда.

6. До [31 юли 2022 г.] и поотделно за всяка регионална група по съответния приоритетен коридор за мрежи, разположени в морето, съгласно приложение I, националните компетентни органи на държавите членки, представени в групата, създават съвместно единни звена за контакт с организаторите на проекти — „единни звена за контакт за проекти, разположени в морето“ — които отговарят за улесняването и координирането на процеса за издаване на разрешения за проекти от общ интерес за енергия от възобновяеми източници, като вземат предвид и необходимостта от координация между процеса на издаване на разрешения за енергийната инфраструктура и този за съоръженията за производство. Единните звена за контакт за проекти, разположени в морето, функционират като хранилище на съществуващи проучвания и планове за морския басейн с цел да се улесни процесът на издаване на разрешения на отделните проекти от общ интерес и да се координира издаването на цялостните решения за тези проекти от съответните национални компетентни органи. Регионалната група за съответния приоритетен коридор за разположени в морето мрежи със съдействието на националните компетентни органи на държавите членки, представени в групата, организира единните звена за контакт за проекти, разположени в морето, в зависимост от регионалната специфика и география и определя местоположението, ресурсното осигуряване и специфичните правила за функционирането им.

Член 9

Прозрачност и участие на обществеността

1. До [1 май 2023 г.] държавите членки или компетентният орган, където е приложимо — в сътрудничество с други съответни органи, публикува актуализиран наръчник за процедурите по процеса на издаване на разрешения за проекти от общ интерес, който съдържа поне информацията, определена в приложение VI, точка 1. Наръчникът не е правно обвързващ, но може да се позовава на съответни законови разпоредби или да цитира такива. Националните компетентни органи осъществяват координация и търсят полезни взаимодействия със съседните държави във връзка с разработването на своите наръчници относно процедурите.

2. Без да се засягат разпоредбите на законодателството в областта на околната среда и всякакви изисквания съгласно Конвенцията от Орхус и Конвенцията от Еспо, и съгласно съответното

законодателство на Съюза, всички страни, участващи в процеса на издаване на разрешения, спазват принципите за участие на обществеността, посочени в приложение VI, точка 3.

3. В рамките на ориентировъчен период от три месеца от началото на процеса на издаване на разрешения съгласно член 10, параграф 1, буква а) организаторът на проекта изготвя и представя на компетентния орган концепция за участието на обществеността, като следва процеса, очертан в наръчника, посочен в параграф 1, и указанията, посочени в приложение VI. В срок от три месеца компетентният орган иска изменения, или одобрява концепцията за участие на обществеността. За тази цел компетентният орган взема под внимание всяка форма на участие на обществеността и консултации с нея, проведена преди началото на процеса по издаване на разрешения, до степеня, в която това участие на обществеността и консултациите са изпълнили изискванията на настоящия член.

В случай че организаторът на проекти възнамерява да направи съществени промени на одобрена концепция, той информира за тях компетентния орган. В този случай компетентният орган може да поиска изменения.

4. Когато съгласно националното право не се изисква провеждане на обществена консултация в съответствие със същите или по-строги стандарти, преди подаването на окончателната и пълна документация за заявлението по член 10, параграф 1, буква а) до компетентния орган, организаторът на проекта провежда поне една обществена консултация, а когато това се изисква от националното право, консултацията се провежда от компетентния орган. Това не засяга евентуалната обществена консултация, която се провежда след подаване на искането за разрешение за осъществяване съгласно член 6, параграф 2 от Директива 2011/92/ЕС. По време на обществената консултация заинтересованите страни по приложение VI, точка 3, буква а) биват информирани за проекта още на ранен стадий от неговото разработване, което помага да се определи най-подходящото разположение или траектория, с оглед и на подходящи съображения относно адаптирането на проекта към изменението на климата, като съответните въпроси се разглеждат в документацията по заявлението. Обществената консултация отговаря на минималните изисквания, установени в приложение VI, точка 5. Организаторът на проекта публикува на уебсайта, посочен в параграф 7 на настоящия член, доклад, в който обяснява как са взети предвид становищата, изразени в рамките на обществените консултации, като се посочват измененията, направени в местоположението, траекторията и структурата на проекта или като се обосновава защо съответните становища не са взети предвид.

Организаторът на проекта изготвя доклад с обобщени резултати от дейностите във връзка с участието на обществеността преди подаването на документацията за заявлението, включително от дейности, които са проведени преди началото на процеса по издаване на разрешения.

Организаторът на проекта представя доклада, посочен в алинеи първа и трета, на компетентния орган заедно с документацията за заявлението. Резултатите от тези доклади се отчитат надлежно в цялостното решение.

5. За трансгранични проекти, засягащи две или повече държави членки, обществените консултации по параграф 4 във всяка от съответните държави членки се провеждат в срок не по-късно от два месеца след началната дата на първата обществена консултация.

6. За проекти, които е вероятно да имат значително трансгранично въздействие в една или повече съседни държави членки, в които са в сила разпоредбите на член 7 от Директива 2011/92/ЕС и Конвенцията от Еспо, съответната информация се предоставя на компетентните органи на съответните съседни държави членки. Компетентният орган на съответните съседни държави членки посочва, където е приложимо в процеса по уведомление,

дали той или някой друг съответен орган желае да участва в съответните процедури на обществената консултация.

7. Организаторът на проекта създава и редовно актуализира уебсайта на проекта, предназначен за публикуване на съответна информация за проекта от общ интерес, който трябва да има връзка към уебсайта на Комисията и към платформата за прозрачност, посочена в член 23, и който съответства на изискванията, посочени в приложение VI, точка 6. За информацията, която е чувствителна от търговска гледна точка, се спазва поверителност.

Организаторите на проекта също така публикуват съответна информация и в други подходящи информационни средства, които са отворени за обществеността.

Член 10

Времетраене и изпълнение на процеса на издаване на разрешение

1. Процесът на издаване на разрешение включва две процедури:

а) процедура преди подаването на заявление, включваща периода от началото на процеса на издаване на разрешение до приемането от компетентния орган на подадената документация по заявлението, която се извършва в рамките на ориентиловъчен период от две години.

Процедурата преди подаването на заявление включва изготвянето от организаторите на проекта на всички необходими доклади, свързани с околната среда, включително документацията относно адаптирането към изменението на климата.

С цел да се установи началото на процеса на издаване на разрешение, организаторите на проекта писмено уведомяват за проекта компетентния орган на съответните държави членки и прилагат достатъчно подробно общо описание на проекта. Не по-късно от три месеца след получаването на уведомлението, компетентният орган, включително от името на други съответни органи, го признава или — ако реши, че проектът не е достатъчно обмислен за започването на процес на издаване на разрешение — отхвърля уведомлението с отказ в писмена форма. В случай на отхвърляне компетентният орган обосновава своето решение, включително от името на други съответни органи. Датата на подписване на признаването на уведомлението от компетентния орган ще се смята за начална дата на процеса на издаване на разрешение. В случаите, при които проектът засяга две или повече държави членки, за начална дата на процеса на издаване на разрешение ще се смята датата, на която последното уведомление е прието от съответния компетентен орган.

За всяка категория проекти от общ интерес компетентните органи гарантират ускоряването на издаването на разрешение в съответствие с настоящата глава. За тази цел компетентните органи адаптират своите изисквания относно началната дата на процеса на издаване на разрешение и приемането на документацията за заявлението, с цел да ги направят пригодни за проекти, които, поради своя характер или по-малък мащаб, е възможно да се нуждаят по-малко упълномощавания и одобрения, за да достигнат състояние на готовност за строителство и следователно невинаги е необходимо да ползват предимствата на процедурата преди подаването на заявление. Тези по-малки проекти може да включват проекти за интелигентни газопреносни и електроенергийни мрежи и за електролизьори.

б) нормативно изискваната процедура за издаване на разрешение, обхващаща периода от датата на приемането на подадената документация по заявлението до приемането на

цялостното решение, продължава не повече от една година и шест месеца. По целесъобразност държавите членки може да определят по-кратък срок.

2. Компетентният орган гарантира, че общата продължителност на двете процедури, посочени в параграф 1, не надхвърля период от три години и шест месеца. Въпреки това, когато компетентният орган реши, че едната или двете процедури на процеса на издаване на разрешения няма да бъде завършена в срока, определен в параграф 1, той може да реши преди изтичането на сроковете и за всеки отделен случай да удължи единия или и двата срока най-много с девет месеца общо за двете процедури.

В този случай компетентният орган уведомява съответната група и ѝ представя мерките, които са предприети или предстои да бъдат предприети за приключване на процеса по издаване на разрешения във възможно най-кратък срок. Групата може да поиска от компетентния орган периодично да докладва за постигнатия напредък в това отношение.

3. Всякакви валидни проучвания и разрешения или упълномощавания за даден проект от общ интерес, които са издадени преди началото на процеса на издаване на разрешение в съответствие с настоящия член, се вземат под внимание от компетентните органи в процеса за издаване на разрешение и не се изискват впоследствие.

4. В държави членки, в които определянето на трасе или разположение, предприето единствено за конкретната цел на планирания проект, включително планирането на конкретни коридори за мрежова инфраструктура, не може да бъде включено в процеса, водещ до цялостно решение, съответното решение се взема в рамките на отделен период от шест месеца, считано от датата на подаване на окончателните и пълни документи на заявлението от страна на организатора.

В този случай периодът на удължението, посочен в параграф 2, се намалява на шест месеца, включително за процедурата, посочена в настоящия параграф.

5. Процедурата преди подаването за заявлението обхваща следните стъпки:

а) при потвърждение за получаване на уведомлението по параграф 1, буква а) компетентният орган определя, въз основа на контролния списък по приложение VI, точка 1, буква д) и в тясно сътрудничество с другите съответни органи, и по целесъобразност въз основа на предложение от организатора на проекта, обхвата на докладите и документите и степента на подробност на информацията, които се подават от организатора на проекта като част от документацията по заявлението, за да може да поиска цялостно решение.

б) компетентният орган, в тясно сътрудничество с организатора на проекта и останалите съответни органи и като взема предвид резултатите от дейностите, извършени съгласно буква а), изготвя подробен график за процеса по издаване на разрешения в съответствие с указанията, посочени в приложение VI, точка 2;

По отношение на трансграничните проекти, засягащи две и повече държави членки, компетентните органи на съответните държави членки осъществяват координация помежду си, за подготвят съвместен график, с който съгласуват своите времеви планове;

в) ако е целесъобразно, след получаването на проекта на документацията на заявлението компетентният орган от свое име или от името на други съответни органи отправя искане до организатора на проекта за липсващата информация, отнасяща се до изискваните елементи, посочени в буква а). В рамките на три месеца от представянето на липсващата информация компетентният орган приема писмено заявлението за

разглеждане. Искания за допълнителна информация могат да бъдат отправяни, само ако са обосновани от възникването на нови обстоятелства.

6. Организаторът на проекта осигурява пълнота и адекватно качество на документацията по заявлението и иска становището на компетентния орган по този въпрос възможно най-рано по време на процедурата преди подаването на заявление. Организаторът на проекта оказва цялостно съдействие на компетентния орган във връзка със спазването на сроковете и на съвместния график, определен в параграф 5, буква б).

7. Компетентните органи гарантират, че всякакви законодателни промени, приети по време на процеса на издаване на разрешение, не засягат продължителността на всяка процедура за издаване на разрешение, започнала преди влизането в сила на тези промени.

8. Сроковете, предвидени в настоящия член, не засягат задълженията, произтичащи от международното право и правото на Съюза, както и процедурите по административно обжалване и средствата за правна защита пред съд или трибунал.

ГЛАВА IV

МЕЖДУСЕКТОРНО ПЛАНИРАНЕ НА ИНФРАСТРУКТУРАТА

Член 11

Анализ на разходите и ползите за цялата енергийна система

1. До [16 ноември 2022 г.] Европейската мрежа на операторите на преносни системи (ЕМОПС) за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват и подават до държавите членки, Комисията и Агенцията своите съответни методики за хармонизиран и обхващащ цялата енергийна система анализ (включително с моделиране на мрежите и пазара) на разходите и ползите в рамките на Съюза за проектите от общ интерес, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д) и точка 3.

Посочените методики се прилагат за изготвянето на всеки следващ десетгодишен план за развитие на мрежата в целия Съюз от страна на ЕМОПС за електроенергия или ЕМОПС за газ, съгласно член 8 от Регламент (ЕС) № 715/2009 и член 30 от Регламент (ЕС) 2019/943. Методиките се изготвят в съответствие с принципите, установени в приложение V и съответстват на правилата и показателите, посочени в приложение IV.

Преди да подадат съответните си методики ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ провеждат обстоен процес на консултации поне с организациите, които представляват всички съответни заинтересовани страни, включително Организацията на операторите на разпределителни системи в Европейския съюз (ООРСЕС), всички съответни заинтересовани страни от сектора за водород и ако се приеме за целесъобразно — с националните регулаторни органи и други национални органи.

2. В срок до три месеца след получаването на методиките, придружени от становищата, получени в процеса на консултацията и на доклад за това как тези становища са взети под внимание, Агенцията предоставя становище на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, държавите членки и Комисията и публикува това становище на своя уебсайт.

3. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ актуализират методиките, като вземат надлежно предвид становището на Агенцията, посочено в параграф 2 и ги представят за становище на Комисията.
4. В срок до три месеца след получаването на актуализираните методики Комисията представя своето становище на ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ.
5. В рамките на три месеца от датата на получаване на становището на Комисията, посочено в параграф 4, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съответно адаптират своите методики, като вземат надлежно предвид становището на Комисията и становището на Агенцията и ги представят на Комисията за одобрение.
6. Ако се счита, че промените в методиките имат допълващ характер и не засягат определянето на ползите, разходите и други важни показатели за анализа на ползите и разходите, както са определени в най-новата методика за хармонизиран и обхващащ цялата енергийна система анализ, одобрена от Комисията, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съответно адаптират своите методики, като вземат надлежно предвид становището на Агенцията, посочено в параграф 2 и ги представят на Комисията за одобрение.
7. Едновременно с това ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ представят на Комисията документ, с който обосновават мотивите за предложените актуализации и причините, поради които считат, че тези актуализации имат допълващ характер. Ако Комисията прецени, че актуализациите не са с допълващ характер, тя изисква писмено методиките ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ. В този случай се прилага процесът, предвиден в параграфи 2—5.
8. В рамките на две седмици след одобрението от Агенцията или от Комисията в съответствие с параграфи 5 и 6 ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват съответните методики на своите уебсайтове. Те публикуват съответните входни данни и други важни данни за мрежите, потокоразпределението и пазарни данни с достатъчна степен на точност при спазване на изискванията на съответното национално право и споразумения за поверителност.
9. Методиките периодично се актуализират и подобряват в съответствие с процедурата, предвидена в параграфи 1—6. Агенцията по собствена инициатива или при надлежно мотивирано искане от националните регулаторни органи или заинтересовани страни и след провеждането на официална консултация с организациите, представляващи всички заинтересовани страни, както и с Комисията, може да изисква, с надлежна обосновка и времеви графици, провеждането на такива актуализации и подобрения. Агенцията публикува исканията от националните регулаторни органи или заинтересованите страни и всички релевантни документи, които не са чувствителни от търговска гледна точка, водещи до искане от страна на Агенцията за актуализация или подобрение.
10. На всеки три години Агенцията определя и прави публично достъпен комплект от показатели и съответните референтни стойности за сравнение на единичните инвестиционни разходи за съпоставими проекти от категориите инфраструктура, включени в приложение II, точки 1 и 3. Тези референтни стойности могат да бъдат използвани от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ за анализите на разходите и ползите, извършвани за поредните десетгодишни планове за развитие на мрежите. Първият от тези показатели се публикува до [1 ноември 2022 г.].
11. До [31 декември 2023 г.] ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ съвместно подават в Комисията и Агенцията съгласуван и обхващащ взаимовръзките пазарен и мрежови модел на енергийния отрасъл, включващ както инфраструктурата за пренос на електроенергия, газ и водород, така и съхраняването, втечнения природен газ и електролизьорите, като моделът

обхваща приоритетните коридори и тематични области на енергийната инфраструктура и е изготвен в съответствие с принципите, установени в приложение V.

12. Съгласуваният и обхващащ взаимовръзките модел, посочен в параграф 11, обхваща най-малко взаимовръзките на съответните сектори на всички етапи от планирането на инфраструктурата, по-специално сценарии, недостатъци в инфраструктурата, по-конкретно по отношение на трансграничната пропускателна/преносна способност и оценката на проектите.

13. След одобряването на съгласувания и обхващащ взаимовръзките модел по параграф 11 от Комисията в съответствие с процедурата, определена в параграфи 1—6, той се включва в методиките, посочени в параграф 1.

Член 12

Варианти на десетгодишния план за развитие на мрежата

1. До [31 юли 2022 г.] Агенцията публикува общи указания относно съвместните сценарии, които следва да бъдат разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ, след като е провела обстоен процес на консултации поне с организациите, които представляват всички съответни заинтересовани страни, включително ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ, ООРСЕС, както и съответните заинтересовани страни от сектора за водород. Указанията се актуализират редовно по целесъобразност.

Указанията включват принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и гарантират пълното съответствие на съответните сценарии на ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ с най-новите средносрочни и дългосрочни цели на Европейския съюз за декарбонизация и с последните налични сценарии на Комисията.

2. Когато разработват съвместните сценарии за целите на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ следват общите указания на Агенцията.

3. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ канят организациите, които представляват всички съответни заинтересовани страни, включително ООРСЕС и всички съответни заинтересовани страни от сектора за водород, да участват в процеса на разработване на сценариите.

4. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват и представят на Агенцията и на Комисията за становище доклада за проектите на съвместните сценарии .

5. До три месеца след получаването на проектите на съвместните сценарии, придружени от становищата, получени в процеса на консултацията и на доклад как тези становища са взети предвид, Агенцията предоставя становището си на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и на Комисията.

6. Комисията, като взема надлежно предвид становището на Агенцията, посочено в параграф 5, представя своето становище на ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ.

7. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ адаптират своя доклад за съвместните сценарии, като надлежно вземат предвид становището на Агенцията и в съответствие със становището на Комисията и представят актуализирания доклад за одобрение на Комисията.

8. До две седмици след одобряването от Комисията на доклада за съвместните сценарии съгласно параграф 7, ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват своя доклад за съвместните сценарии на своите уебсайтове. Те публикуват съответните входни данни и изходни данни с достатъчна степен на точност при спазване на изискванията на съответното национално право и споразуменията за поверителност.

Определяне на недостатъците по отношение на инфраструктурата

1. На всеки две години ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ публикуват и представят на Агенцията и на Комисията докладите за недостатъците по отношение на инфраструктурата, разработени в рамките на десетгодишните планове за развитие на мрежата в целия Съюз.

При установяването на недостатъците по отношение на инфраструктурата ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ прилагат принципа за поставяне на енергийната ефективност на първо място и разглеждат с предимство всички целесъобразни несвързани с инфраструктурата решения за преодоляване на тези недостатъци.

Преди да представят съответните си доклади ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ провеждат обстоен процес на консултации с участието на всички съответни заинтересовани страни, включително ООРСЕС, всички съответни заинтересовани страни от сектора за водород и всички представители на държавите членки, които са част от приоритетните коридори, определени в приложение I.

2. ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ представят своите проекти на доклада за недостатъците по отношение на инфраструктурата за становище от страна на Агенцията и Комисията.

3. В срок до три месеца след получаването на доклада за недостатъците по отношение на инфраструктурата, придружен от становищата, получени в процеса на консултацията и на доклад как тези становища са взети предвид, Агенцията представя становището си на ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и на Комисията.

4. Комисията, като взема надлежно предвид становището на Агенцията, посочено в параграф 3, изготвя и представя своето становище на ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ.

5. Преди публикуването на окончателните доклади за недостатъците по отношение на инфраструктурата ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ адаптират съответните си доклади, като надлежно вземат предвид становището на Агенцията и се съобразяват със становището на Комисията.

ГЛАВА V

ИНТЕГРИРАНЕ НА МРЕЖИТЕ ЗА ВЪЗОБНОВЯЕМА ЕНЕРГИЯ, РАЗПОЛОЖЕНИ В МОРЕТО

Планиране на мрежите, разположени в морето

1. До [31 юли 2022 г.] държавите членки с подкрепата на Комисията в рамките на своите конкретни приоритетни коридори за мрежи, разположени в морето, определени в приложение I, точка 2, като вземат под внимание спецификата и развитието на всеки регион, определят съвместно размера на мощностите за производство в морето на енергия от възобновяеми източници, които следва да бъдат внедрени във всеки морски басейн до 2050 г., с междинни етапи за 2030 и 2040 г., и договарят споразумение за сътрудничество по отношение на този размер, като вземат предвид своите национални планове в областта на енергетиката и климата, опазването на околната среда, адаптирането към изменението на климата и другите видове

ползване на морето, както и целите на Съюза за декарбонизация. Посоченото споразумение се сключва писмено по отношение на всеки морски басейн, свързан с територията на Съюза.

2. До [31 юли 2023 г.] ЕМОПС за електроенергия с участието на съответните ОПС, националните регулаторни органи и Комисията и в съответствие със споразумението, посочено в параграф 1, разработва и публикува планове за развитие на интегрираните мрежи, разположени в морето, като взема за отправна точка целите за 2050 г., с междинни етапи за 2030 и 2040 г., за всеки морски басейн в съответствие с приоритетните коридори за мрежи, разположени в морето, посочени в приложение I, като взема предвид опазването на околната среда и другите видове ползване на морето. След това тези планове за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, се актуализират на всеки три години.

3. Планове за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, трябва са съвместими с най-новите десетгодишни планове за развитие на мрежите в целия Съюз, за да се гарантира съгласуваното разработване на планове за мрежите, разположени на сушата и за тези, разположени в морето.

4. ЕМОПС за електроенергия представя проектите на планове за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, за становище на Комисията.

5. ЕМОПС за електроенергия адаптира планове за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, взема надлежно предвид становището на Комисията, след което публикува окончателните доклади и ги представя на съответните приоритетни коридори за мрежи, разположени в морето, посочени в приложение I.

6. С цел да се гарантира своевременното развитие на мрежите за възобновяема енергия, разположени в морето, в случай че ЕМОПС за електроенергия не разработи в срок интегрираните планове за развитие на мрежите, разположени в морето, посочени в параграф 2, Комисията изготвя, въз основа на експертни становища, планове за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, по морски басейни за всеки приоритетен коридор за мрежи, разположени в морето, посочен в приложение I.

Член 15

Трансгранично разпределяне на разходите за мрежи за възобновяема енергия, разположени в морето

1. Посредством актове за изпълнение Комисията разработва като част от методиката, посочена в член 16, параграф 10, принципи за специфична методика за анализ на разходите и ползите и за споделяне на разходите за целите на внедряването на плана за развитие на интегрирани мрежи, разположени в морето, посочен в член 14, параграф 2, в съответствие със споразумението по член 14, параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 21, параграф 2.

2. До 12 месеца след публикуването на принципите, посочени в параграф 1, ЕМОПС за електроенергия с участието на съответните ОПС, националните регулаторни органи и Комисията представя резултатите от прилагането на методиката за анализ на разходите и ползите и за споделяне на разходите към приоритетните коридори за мрежи, разположени в морето.

3. До шест месеца след представянето на резултатите, посочени в параграф 2, съответните държави членки актуализират своето писмено споразумение, посочено в член 14, параграф 1, въз основа на актуализацията на определения съвместно размер на мощностите за производство в морето на енергия от възобновяеми източници, които следва да бъдат внедрени във всеки морски басейн до 2050 г., с междинни етапи за 2030 и 2040 г., и съответното споразумение за сътрудничество за постигането на този размер.

4. До шест месеца от датата на актуализираните писмени споразумения по параграф 3 ЕМОПС за електроенергия актуализира за всеки морски басейн интегрираните планове за развитие на мрежите, разположени в морето, като следва процедурата, определена в член 14, параграфи 2—

5. Прилага се процедурата, предвидена в член 14, параграф 6.

ГЛАВА VI

РЕГУЛАТОРНА РАМКА

Член 16

Осигуряване на възможност за инвестиции с трансгранични въздействия

1. Ефективно направените инвестиционни разходи с изключение на разходите за поддръжка, свързани с проект от общ интерес, попадащ в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д), и с проекти от общ интерес, попадащи в категорията, определена в приложение II, точка 3, когато са в обхвата на компетентност на националните регулаторни органи, се поемат от съответните ОПС или от организаторите на проекти на енергопреносната инфраструктура на държавите членки, на които проектът осигурява нетно положително въздействие, и доколкото не се покриват от такси за претоварване или други такси, се заплащат от ползвателите на мрежата посредством тарифите за достъп до мрежата в същите държави членки.

2. Разпоредбите на настоящия член се прилагат за проект от общ интерес, попадащ в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д), когато най-малко един организатор на проект поиска от съответните национални органи да приложат тези разпоредби за разходите по проекта. Те се прилагат за проект от общ интерес, попадащ в категорията, определена в приложение II, точка 3, по целесъобразност, само ако вече е извършена оценка на търсенето на пазара и тя показва, че не се очаква ефективно направените инвестиционни разходи да бъдат покрити от тарифите.

Проекти, попадащи в категорията, определена в приложение II, точка 1, буква д) и точка 2, могат да се възползват от разпоредбите на настоящия член, когато най-малко един организатор на проект поиска от съответните национални органи да приложат тези разпоредби.

В случаите когато даден проект има няколко организатори на проекти, съответните национални регулаторни органи изискват незабавно всички организатори на проекти да подадат заедно инвестиционното искане в съответствие с параграф 3.

3. В случай на проект от общ интерес, за който се прилага параграф 1, организаторите на проекти редовно информират всички съответни национални регулаторни органи най-малко

веднъж годишно и до въвеждането в експлоатация на проекта относно напредъка на проекта, като посочват свързаните с него разходи и въздействия.

Веднага след като такъв проект от общ интерес достигне достатъчна степен на зрялост и се прогнозира, че през следващите 36 месеца проектът ще е готов за започване на етапа на строителство, след консултации с ОПС от държавите членки, на които проектът осигурява значително положително нетно въздействие, организаторите на проекти подават инвестиционно искане. Това инвестиционно искане включва искане за трансгранично разпределение на разходите и се изпраща на всички съответни национални регулаторни органи, като се придружава от следната документация:

- а) актуализиран анализ на разходите и ползите за конкретния проект, съставен въз основа на методиката, изготвена в съответствие с член 11, в който са взети предвид ползите извън границите на държавите членки, на чиято територия е разположен проектът, чрез прилагане на същия сценарий като използвания в процеса на подбор за изготвянето на списъка на Съюза, в който е включен проектът от общ интерес;
- б) бизнес план за оценка на финансовата жизнеспособност на проекта, включващ избрания вариант за финансиране, и в случай на проект от общ интерес, попадащ в категорията, посочена в приложение II, точка 3, резултатите от изпробване на реакцията на пазара;
- в) когато организаторите на проекти постигнат съгласие, обосновано предложение за трансгранично разпределение на разходите.

Ако даден проект се организира от няколко на брой организатори на проекти, те подават своето инвестиционно искане съвместно.

Националните регулаторни органи незабавно изпращат на Агенцията копие от всяко получено инвестиционно искане за сведение.

Националните регулаторни органи и Агенцията запазват поверителността на чувствителната търговска информация.

4. В рамките на шест месеца от датата, на която последното инвестиционно искане е получено от съответните национални регулаторни органи, посочените национални регулаторни органи, след като проведат консултации със съответните организатори на проекти, вземат съвместни координирани решения относно разпределението на инвестиционните разходи по проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор, както и за включването на тези разходи в тарифите. Националните регулаторни органи включват в тарифите всички ефективно извършени инвестиционни разходи в съответствие с разпределението на инвестиционните разходи по проекта, които ще бъдат поети от всеки системен оператор. След това националните регулаторни органи оценяват, когато е целесъобразно, дали вследствие на включването на инвестиционните разходи в тарифите могат да възникнат проблеми, свързани с финансовата достъпност.

При разпределението на разходите националните регулаторни органи вземат предвид действителните или прогнозните:

- а) такси за претоварване или други такси;
- б) приходи, произтичащи от компенсаторния механизъм между операторите на преносни системи, създаден съгласно член 49 от Регламент (ЕО) 2019/943.

В решението за трансгранично разпределение на разходите се вземат предвид икономическите, социалните и екологичните разходи и ползи от проектите в съответните държави членки и

необходимостта от осигуряване на стабилна финансова рамка за развитието на проекти от общ интерес, като се свежда до минимум необходимостта от финансово подпомагане.

При вземането на решение за трансгранично разпределение на разходите съответните национални регулаторни органи след консултации със заинтересованите ОПС се стремят към постигане на взаимно споразумение въз основа, но не само, на информацията, посочена в параграф 3, букви а) и б). Тяхната оценка се извършва въз основа на същия сценарий като използвания в процеса на подбор за изготвянето на списъка на Съюза, в който е включен проектът от общ интерес.

Ако с проект от общ интерес се смекчават отрицателни странични въздействия, като например кръгови потоци, и такъв проект от общ интерес се изпълнява в държавата членка на произход на отрицателното странично въздействие, това смекчаване не се счита за трансгранична полза и поради това не служи за основа за разпределение на разходите за ОПС от държавите членки, засегнати от тези отрицателни странични въздействия.

5. Националните регулаторни органи, въз основа на трансграничното разпределение на разходите, посочено в параграф 4 от настоящия член, вземат под внимание действителните разходи, поемани от ОПС или от друг организатор на проект, произтичащи от инвестициите, при определянето или одобряването на тарифи в съответствие с член 59, параграф 1, буква а) от Директива (ЕС) 2019/944 и член 41, параграф 1, буква а) от Директива 2009/73/ЕО, доколкото тези разходи съответстват на разходите, които би имал един ефективно работещ оператор с подобна структура.

Регулаторните органи незабавно уведомяват Агенцията за решението за разпределение на разходите, като прилагат към уведомлението цялата съответна информация във връзка с решението. По-специално в решението за разпределение на разходите се описват подробно основанията за разпределяне на разходите между държавите членки, включително като се посочва следната информация:

- а) оценка на установените въздействия за всяка от съответните държави членки, включително по отношение на мрежовите тарифи;
- б) оценка на бизнес плана, посочен в параграф 3, буква б);
- в) положителните странични въздействия за региона или за Съюза като цяло, като сигурност на доставките, гъвкавост на системата, солидарност или иновации, които проектът може да породии;
- г) резултата от консултацията със съответните организатори на проекти.

Решението за разпределение на разходите се публикува.

6. Ако съответните национални регулаторни органи не успеят да постигнат съгласие относно инвестиционното искане в рамките на шест месеца от датата на получаване на искането от последния съответен национален регулаторен орган, те незабавно информират Агенцията.

В такъв случай или по искане на поне един от съответните национални регулаторни органи решението по инвестиционното искане, включително относно посоченото в параграф 3 трансгранично разпределение на разходите, както и относно необходимостта от включването в тарифите на инвестиционните разходи в тяхната цялост в съответствие с трансграничното разпределение, се взема от Агенцията в рамките на три месеца от датата, на която въпросът е повдигнат пред Агенцията.

Преди да вземе такова решение, Агенцията се консултира със съответните национални регулаторни органи и с организаторите на проекти. Посоченият във втора алинея тримесечен

срок може да бъде удължен с допълнителен период от два месеца, в случай че Агенцията потърси допълнителна информация. Този допълнителен срок започва да тече от деня след получаването на пълната информация.

Оценката на Агенцията се извършва въз основа на същия сценарий като използвания в процеса на подбор за изготвянето на списъка на Съюза, в който е включен проектът от общ интерес.

Агенцията оставя на съответните национални органи възможността да определят начина, по който инвестиционните разходи се включват в тарифите в съответствие с трансграничното разпределение на разходите, предвидено към момента на прилагане на решението в съответствие с националното право.

Решението по инвестиционното искане, включващо трансграничното разпределение на разходите, се публикува. Прилагат се член 25, параграф 3, член 28 и член 29 от Регламент (ЕС) 2019/942.

7. Агенцията незабавно изпраща на Комисията копия на всички решения за разпределение на разходите, придружени от цялата съответна информация по отношение на всяко такова решение. Тази информация може да бъде представена в обобщен вид. Комисията запазва поверителността на чувствителната търговска информация.

8. Решенията за разпределение на разходите не засягат правото на ОПС да прилагат и на националните регулаторни органи да одобряват такси за достъп до мрежите в съответствие с член 6 от Директива (ЕС) 2019/944, член 32 от Директива 2009/73/ЕО, член 18, параграф 1 и параграфи 3—6 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 13 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

9. Настоящият член не се прилага за проекти от общ интерес, които са получили освобождаване:

а) от разпоредбите на членове 32, 33 и 34 и на член 41, параграфи 6, 8 и 10 от Директива 2009/73/ЕО в съответствие с член 36 от посочената директива;

б) от разпоредбите на член 19, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2019/943 или на член 6, член 59, параграф 7 и член 60, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944 в съответствие с член 63 от Регламент (ЕС) 2019/943;

в) от правилата за отделяне или за достъп на трети страни в съответствие с член 64 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 66 от Директива (ЕС) 2019/944 или

г) в съответствие с член 17 от Регламент (ЕО) № 714/2009.

10. До [31 декември 2022 г.] Комисията приема актове за изпълнение, съдържащи задължителни указания, с цел да се гарантират еднакви условия за прилагането на настоящия член и на трансграничното споделяне на разходите за мрежи за възобновяема енергия, разположени в морето, посочени в член 15, параграф 1. Указанията се отнасят също така до специалното положение на проектите от общ интерес за мрежи за възобновяема енергия, разположени в морето, чрез включване на принципи, свързани с начините за координиране на разпределението на разходите за тези проекти с финансовите, пазарните и политическите условия относно свързаните с тях производствени мощности, разположени в морето. Когато приема или изменя указанията, Комисията се консултира с ACER, ЕМОПС за електроенергия, ЕМОПС за газ и, когато е целесъобразно, с други заинтересовани страни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 21, параграф 2.

Член 17

Стимули

1. Когато даден организатор на проект поема по-големи рискове при разработването, изграждането, експлоатацията или поддръжката в рамките на проект от общ интерес, попадащ в компетентността на националните регулаторни органи, в сравнение с нормално поеманите рискове при сравним инфраструктурен проект, държавите членки и националните регулаторни органи осигуряват предоставянето на подходящи стимули за такъв проект в съответствие с член 58, буква е) от Директива (ЕС) 2019/944, член 41, параграф 8 от Директива 2009/73/ЕО, член 18, параграф 1 и параграфи 3—6 от Регламент (ЕС) 2019/943 и член 13 от Регламент (ЕО) № 715/2009.

Първата алинея не се прилага, когато проектът от общ интерес е получил освобождаване:

- а) от разпоредбите на членове 32, 33 и 34 и член 41, параграфи 6, 8 и 10 от Директива 2009/73/ЕО в съответствие с член 36 от посочената директива;
- б) от разпоредбите на член 19, параграфи 2 и 3 от Регламент (ЕС) 2019/943 или освобождаване от разпоредбите на член 6, член 59, параграф 7 и член 60, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944 в съответствие с член 63 от Регламент (ЕС) 2019/943;
- в) в съответствие с член 36 от Директива 2009/73/ЕО;
- г) в съответствие с член 17 от Регламент (ЕО) № 714/2009.

2. В решението на националните регулаторни органи за предоставяне на стимулите, посочени в параграф 1, се вземат предвид резултатите от анализа на разходите и ползите въз основа на методиката, изготвена в съответствие с член 11, и по-специално породените от проекта положителни странични въздействия за региона или за Съюза като цяло. Националните регулаторни органи анализират също и специфичните рискове, поемани от организаторите на проекта, взетите мерки за намаляване на риска и основанията за този рисков профил от гледна точка на нетното положително въздействие на проекта, сравнено с въздействието на по-нискорискова алтернатива. Отговарящите на условията за подобно стимулиране рискове включват по-специално рисковете, свързани с нови технологии на пренос, както на сушата, така и в морето, рисковете във връзка с непълното възстановяване на разходите и рисковете, свързани с развитието.

3. В решението се взема предвид специфичният характер на поетия риск и могат да се предоставят стимули, обхващащи *inter alia* следните мерки:

- а) правилата за инвестиции с предвидено увеличено натоварване в бъдещи периоди;
- б) правилата за признаване на ефективно направените разходи преди пускането на проекта в експлоатация;
- в) правилата за осигуряване на допълнителна възвръщаемост на капиталовложенията по проекта;
- г) всякаква друга мярка, която бъде счетена за необходима и целесъобразна.

4. До [31 юли 2022 г.] всеки национален регулаторен орган изпраща на Агенцията своята методика и критериите, използвани за оценка на инвестициите в проекти за енергийна инфраструктура, както и на поеманите във връзка с тях по-големи рискове, актуализирани от гледна точка на най-новите промени в областта на законодателството, политиката, технологиите и пазара. В тази методика и критерии изрично се разглеждат и специфичните рискове, поемани от мрежите за възобновяема енергия, разположени в морето, посочени в приложение II, точка 1, буква д), и от проектите, които въпреки че са с ниски капиталови разходи, имат значителни оперативни разходи.

5. До [31 декември 2022 г.], като взема надлежно предвид информацията, получена в съответствие с параграф 4 от настоящия член, Агенцията улеснява споделянето на добри практики и прави препоръки в съответствие с член 6 от Регламент (ЕС) 2019/942 по отношение на:

а) стимулите, посочени в параграф 1, въз основа на ориентировъчни показатели за най-добра практика от страна на националните регулаторни органи;

б) обща методика за оценка на поети по-високи рискове при инвестиции в проекти за енергийна инфраструктура.

6. До [31 март 2023 г.] всеки национален регулаторен орган публикува своята методика и критериите, използвани за оценка на инвестициите в проекти за енергийна инфраструктура, както и на поеманите във връзка с тях по-големи рискове.

7. Когато мерките, посочени в параграфи 5 и 6, не са достатъчни за гарантиране на навременно изпълнение на проектите от общ интерес, Комисията може да публикува указания във връзка с определените в настоящия член стимули.

ГЛАВА VII

ФИНАНСИРАНЕ

Член 18

Допустимост на проекти за получаване на финансова помощ от Съюза съгласно Регламент (ЕС)... [за създаване на Механизъм за свързване на Европа, както е предложен в СОМ(2018) 438]

1. Проектите от общ интерес, попадащи в определените в приложение II категории, са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза под формата на безвъзмездни средства за проучвания и на финансови инструменти.

2. Проектите от общ интерес, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, букви а), б), в) и д) и в точка 3, с изключение на проектите за помпено-акумулиращи водноелектрически централи, също са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза под формата на безвъзмездни средства за строително-монтажни работи, при условие че изпълняват следните критерии:

а) анализът на разходите и ползите на конкретния проект в съответствие с член 16, параграф 3, буква а) предоставя доказателства относно наличието на съществени положителни странични въздействия, като сигурност на доставките, гъвкавост на системата, солидарност или иновации;

б) проектът е получил решение за трансгранично разпределение на разходите в съответствие с член 16; или по отношение на проектите от общ интерес, попадащи в категорията, определена в приложение II, точка 3, когато не попадат в компетентността на националните регулаторни органи и поради това не получават решение за трансгранично разпределение на разходите, проектът има за цел трансгранично предоставяне на услуги, въвеждане на технологична иновация и гарантиране на безопасната експлоатация на трансграничната мрежа;

в) проектът не е жизнеспособен от търговска гледна точка съгласно неговия бизнес план и други оценки, изготвени по-специално от потенциални инвеститори или кредитори

или от националния регулаторен орган. При оценката на жизнеспособността от търговска гледна точка на проекта се взема предвид решението за стимулите и неговата обосновка, посочени в член 17, параграф 2.

3. Проектите от общ интерес, осъществявани в съответствие с процедурата, посочена в член 5, параграф 7, буква г), също са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза под формата на безвъзмездни средства за строително-монтажни работи, ако изпълняват критериите, определени в параграф 2 от настоящия член.

4. Проектите от общ интерес, попадащи в категориите, определени в приложение II, точка 1, буква д), точка 2 и точка 5, също са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза под формата на безвъзмездни средства за строително-монтажни работи, когато съответните организатори на проекти могат ясно да докажат наличието на значителни положителни странични въздействия от тези проекти, като сигурност на доставките, гъвкавост на системата, солидарност или иновации, и да предоставят ясни доказателства за тяхната липса на жизнеспособност от търговска гледна точка в съответствие с анализа на разходите и ползите, бизнес плана и оценките, извършени по-специално от потенциални инвеститори или кредитори, или ако е приложимо, от национален регулаторен орган.

5. Проектите от взаимен интерес се приравняват на проекти от общ интерес и са допустими за получаване на финансова помощ от Съюза. Допустими за получаване на финансова помощ от Съюза под формата на безвъзмездни средства за строително-монтажни работи са само инвестициите, разположени на територията на Съюза, които са част от проект от взаимен интерес, когато те изпълняват критериите, определени в параграф 2, и когато с решението за трансгранично разпределение на разходите, посочено в параграф 2, буква б), разходите се разпределят трансгранично за поне две държави членки в значително съотношение във всяка държава членка.

Член 19

Насоки за критериите за предоставяне на финансова помощ от Съюза

Специфичните критерии, определени в член 4, параграф 3, и параметрите, определени в член 4, параграф 5, се прилагат за целите на установяването на критерии за предоставяне на финансова помощ от Съюза в Регламент (ЕС)... [за създаване на Механизъм за свързване на Европа, както е предложен в COM(2018) 438].

ГЛАВА VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 20

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 3, се предоставя на Комисията за срок от седем години, считано от [1 януари 2022 г.]. Комисията изготвя доклад относно

делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на седемгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. Оттеглянето поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна дата, посочена в решението. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на същия акт на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Посоченият срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 21

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 22

Докладване и оценка

Комисията публикува не по-късно от 31 декември 2027 г. доклад за изпълнението на проектите от общ интерес и го представя на Европейския парламент и Съвета. Този доклад съдържа оценка на:

- а) постигнатия напредък при планирането, разработването, изграждането и въвеждането в експлоатация на проекти от общ интерес, подбрани в съответствие с член 3, и когато е целесъобразно — закъсненията при изпълнението и други срещнати затруднения;
- б) финансовите средства, предвидени и вложени от Съюза за проекти от общ интерес, в сравнение с общата стойност на финансираните проекти от общ интерес;
- в) напредъка, постигнат по отношение на интегрирането на възобновяеми енергийни източници и намаляването на емисиите на парникови газове посредством планирането, разработването, изграждането и въвеждането в експлоатация на проекти от общ интерес, подбрани в съответствие с член 3;
- г) постигнатия напредък при планирането, разработването, изграждането и въвеждането в експлоатация на мрежи за възобновяема енергия, разположени в морето, и

създадените възможности за внедряване на мощности за възобновяема енергия, разположени в морето;

д) изменението на степента на свързаност между държавите членки в областта на електроенергетиката и водородния сектор, съответните изменения на енергийните цени, както и броя на случаите на аварии в мрежовите системи, техните причини и свързаните с тях разходи за икономиката;

е) напредъка по отношение на издаването на разрешения и участието на обществеността, и по-специално:

i) средната и максималната обща продължителност на процесите на издаване на разрешения за проекти от общ интерес, включително продължителността на всеки етап от процедурата преди подаване на заявление, в сравнение с предвидения времеви график за основите възлови моменти, посочени в член 10, параграф 5;

ii) степента на противопоставяне на проектите от общ интерес, по-специално броя на писмените възражения по време на процеса на обществена консултация и броя на съдебните производства;

iii) преглед на най-добрите и иновативни практики по отношение на участието на заинтересованите страни и смекчаването на въздействието върху околната среда по време на процеса на издаване на разрешения и осъществяване на проектите, включително по отношение на адаптирането към изменението на климата;

iv) ефективността на схемите, предвидени в член 8, параграф 3, по отношение на съответствието със сроковете, определени в член 10;

ж) регулаторното третиране, и по-специално:

i) броя на проектите от общ интерес, за които са издадени решения за трансгранично разпределение на разходите в съответствие с член 16;

ii) броя и вида на проектите от общ интерес, на които са предоставени специфични стимули в съответствие с член 17;

з) ефективността на настоящия регламент за приноса към целите в областта на климата и енергетиката за 2030 г. и в по-дългосрочна перспектива — за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г.

Член 23

Информирание и публичност

Комисията създава и поддържа платформа за прозрачност, която е леснодостъпна за широката общественост чрез интернет. Тази платформа се актуализира редовно с информация от докладите, посочени в член 5, алинея 1, и от уебсайта, посочен в член 9, алинея 7. В платформата се съдържа следната информация:

а) обща актуализирана информация, включително географски данни, за всеки проект от общ интерес;

б) плана за изпълнение на всеки проект от общ интерес, както е определено в член 5, параграф 1, представена по начин, който позволява оценяването на напредъка при изпълнението във всеки един момент;

- в) основните очаквани ползи и разходи във връзка с проектите, с изключение на чувствителната търговска информация;
- г) списъка на Съюза;
- д) финансовите средства, предвидени и вложени от Съюза за всеки проект от общ интерес.

Член 24

Преходни разпоредби

Настоящият регламент не се отнася за отпускането, продължаването или изменението на финансовата помощ, предоставяна от Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴⁷.

Член 25

Изменение на Регламент (ЕО) № 715/2009

В член 8, параграф 10 от Регламент (ЕО) № 715/2009 първата алинея се заменя със следното:

„ЕМОПС за газ приема и публикува плана за развитие на мрежата в целия Съюз, посочен в параграф 3, буква б), веднъж на всеки две години. Планът за развитие на мрежата в целия Съюз включва моделиране на интегрираната мрежа, включително мрежите за водород, разработване на сценарии, европейска прогноза за адекватността на доставките и оценка на устойчивостта на системата.“.

Член 26

Изменение на Директива 2009/73/ЕО

В член 41, параграф 1 от Директива 2009/73/ЕО се добавя следната буква х):

„х) да изпълнява задълженията, определени в член 3, член 5, параграф 7, членове 14, 15, 16 и член 17 от [Регламента за TEN-E, както е предложен в COM(2020) 824].“.

Член 27

Изменение на Директива (ЕС) 2019/944

В член 59, параграф 1 от Директива (ЕС) 2019/944 се добавя следната буква ю):

„ю) изпълнява задълженията, определени в член 3, член 5, параграф 7, членове 14, 15, 16 и член 17 от [Регламента за TEN-E, както е предложен в COM(2020) 824].“.

Член 28

⁴⁷

Регламент (ЕС) № 1316/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Механизъм за свързване на Европа, за изменение на Регламент (ЕС) № 913/2010 и за отмяна на регламенти (ЕО) № 680/2007 и (ЕО) № 67/2010 (ОВ L 348, 20.12.2013 г., стр. 129).

Изменение на Регламент (ЕС) 2019/943

В член 48 от Регламент (ЕО) 2019/943 първото изречение се заменя със следното:

„Планът за развитие на мрежата в целия Съюз, посочен в член 30, параграф 1, буква б), включва моделиране на интегрираната мрежа, включително разработване на сценарии и оценка на устойчивостта на системата. Той е в пълно съответствие с оценката на адекватността на европейските ресурси, изготвена в съответствие с член 23.“.

Член 29

Изменение на Регламент (ЕС) 2019/942

В член 11 от Регламент (ЕС) 2019/942 букви в) и г) се заменят със следното:

„в) изпълнява задълженията, определени в член 5, член 11, параграфи 2, 8, 9 и 10, членове 12 и 13, член 17, параграф 5 и приложение III, точка 12 от [Регламента за TEN-E, както е предложен в COM(2020) 824].

г) приема решения за одобряване на постепенни промени в методиките за анализ на разходите и ползите в съответствие с член 11, параграф 6 и по инвестиционни искания, включително за трансгранично разпределение на разходите в съответствие с член 16, параграф 6 от [Регламента за TEN-E, както е предложен в COM(2020) 824].

Член 30

Отмяна

Регламент (ЕС) № 347/2013 се отменя от [1 януари 2022 г.]. С настоящия регламент не се поражда права за проектите, изброени в приложенията към Регламент (ЕС) № 347/2013.

Член 31

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от [1 януари 2022 г.].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател
[...]

За Съвета
Председател
[...]

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА — „АГЕНЦИИ“

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно указания за трансевропейската енергийна инфраструктура и за отмяна на Регламент (ЕС) № 347/2013

1.2. Съответни области на политиката

Област на политиката: I. Единен пазар, иновации и цифрова икономика
Дейност: 02. Европейски стратегически инвестиции

1.3. Предложението е във връзка с:

- ☐ ново действие
- ☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие⁴⁸
- ☒ продължаване на съществуващо действие
- ☐ сливане или пренасочване на едно или няколко действия към друго/ново действие

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Общата цел на инициативата е да се улесни своевременното развитие на подходяща енергийна инфраструктура в целия Съюз и в съседните на него държави с цел да бъдат създадени условия за постигането на общите цели на Съюза в областта на енергетиката и климата в съответствие с Европейския зелен пакт и по-специално на конкретните цели до 2030 и 2050 г., включително целта за неутралност по отношение на климата, както и за пазарна интеграция, конкурентоспособност и сигурност на доставките при най-ниски разходи за потребителите и предприятията.

1.4.2. Конкретни цели

Конкретни цели

- 1) Да се създадат условия за определянето на трансгранични проекти и инвестиции в целия Съюз и със съседните на него държави, които са необходими за енергийния преход и за постигането на целите в областта на климата;
- 2) Да се подобри планирането на инфраструктурата по отношение на интеграцията на енергийната система и на мрежите, разположени в морето;
- 3) Да се съкратят процедурите за издаването на разрешения на проекти от общ интерес с цел да не се допускат забавяния на проекти, които способстват за осъществяването на енергийния преход;

⁴⁸

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

4) Да се гарантира подходящото използване на инструменти за споделяне на разходите и на регулаторни стимули.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Конкретна цел 1:

Изпълнение на проекти от общ интерес, които способстват за постигането на целта за неутралност по отношение на климата, като създават възможности за интегрирането на ВЕИ.

Конкретна цел 2:

Значително увеличение на внедряването на инсталации за възобновяема енергия, разположени в морето.

Конкретна цел 3:

Прилагане на европейски подход за планиране на инфраструктурата в областта на мрежите за водород.

Конкретна цел 4:

Намаляване на закъсненията при изпълнението на проекти от общ интерес.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Да се посочат показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Конкретна цел 1:

Брой и видове проекти от общ интерес съгласно определените приоритетни коридори/тематични области: намаляване на ограниченията при производството на енергия от възобновяеми източници; удвояване до 2026 г. на броя на проектите за интелигентна електроенергия в сравнение с настоящите равнища.

Конкретна цел 2:

Брой проекти от общ интерес: до 2026 г. — най-малко 10 проекта от общ интерес, способстващи за внедряването на инсталации за възобновяема енергия, разположени в морето.

Конкретна цел 3:

Брой проекти от общ интерес: до 2026 г. — най-малко 5 проекта от общ интерес в областта на водорода.

Конкретна цел 4:

Средна и максимална обща продължителност на процедурите за издаване на разрешения за проекти от общ интерес: намаляване на дела на проектите от общ интерес, които през дадена година отбелязват закъснение спрямо първоначално предвидения срок за въвеждане в експлоатация.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

В регламента за трансевропейските енергийни мрежи (Регламента за TEN-E), приет през 2013 г., са установени правила за навременното разработване и оперативната

съвместимост на трансевропейските енергийни мрежи с оглед на постигането на заложените в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) цели в областта на енергийната политика за обезпечаване на функционирането на вътрешния енергиен пазар и на сигурността на енергийните доставки в Съюза, за насърчаване на енергийната ефективност, енергоспестяването и разработването на нови и възобновяеми видове енергия, както и за насърчаване на междусистемното свързване на енергийните мрежи. С Регламент (ЕС) № 347/2013 е установена рамка за съвместната работа на държавите членки и съответните заинтересовани страни в регионален контекст за разработване на по-добре свързани енергийни мрежи с цел да бъдат присъединени регионите, които понастоящем са изолирани от европейските енергийни пазари, да бъдат укрепени съществуващите трансгранични междусистемни връзки и да се способства за интегрирането на възобновяемата енергия.

Затова Регламентът за TEN-E е основен инструмент за развитието на вътрешния енергиен пазар и е необходим за постигането на целите на Европейския зелен пакт. За да постигне неутралност по отношение на климата до 2050 г. и по-значителни равнища на намаляване на емисиите на парникови газове до 2030 г., Европа ще се нуждае от по-интегрирана енергийна система, като разчита на по-високи равнища на електрификация, основаваща се на възобновяеми източници и на декарбонизация на газовия сектор. Регламентът за TEN-E може да гарантира, че развитието на енергийната инфраструктура на Съюза ще способства за осъществяването на необходимия енергиен преход.

Въпреки че целите в сегашния регламент като цяло продължават да са валидни, техните параметри за 2020 и 2030 г. трябва да бъдат актуализирани в съответствие с новия политически контекст и целта за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. съгласно Европейския зелен пакт. Освен с новия политически контекст и цели последното десетилетие се характеризира с бързо технологично развитие. Този напредък следва да бъде взет предвид при определянето на категориите инфраструктура, обхванати от регламента, на критериите за подбор на проекти от общ интерес, както и на приоритетните коридори и тематични области.

В допълнение към задачите, които вече са възложени по силата на регламента за създаване на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER), в резултат на настоящата инициатива ACER ще получи мандат за изпълнение на допълнителни задачи, а именно:

- да разработва рамкови указания за определяне на насоки за ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ при разработването на техните сценарии;
- да одобрява постепенните подобрения на методиките за анализ на разходите и ползите, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ.

- 1.5.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Основания за действие на европейско равнище (ex-ante)

Инфраструктурата за пренос на енергия (включително инфраструктурата от взаимосвързани мрежи в морето и интелигентни мрежи) има европейска добавена стойност поради своите трансгранични въздействия и е от основно значение за постигането на енергийна система, която е неутрална по отношение на климата. За развитието на трансграничната енергийна инфраструктура е необходима рамка за регионално сътрудничество между държавите членки. Нормативните уредби и действията на отделните държави членки не са достатъчни за изпълнението на тези инфраструктурни проекти като цяло.

Очаквана генерирана добавена стойност от ЕС (ex-post)

В основата на вътрешния енергиен пазар са трансграничните междусистемни връзки, чието развитие изисква сътрудничество между две или повече държави членки; благодарение на сътрудничеството чрез инициативата ще се подкрепя прилагането на икономически по-ефективен и ефикасен подход за развитието на подходяща трансгранична инфраструктура и за постигането на целите на Съюза в областта на климата и енергетиката при най-ниски разходи за потребителите и предприятията.

1.5.3. *Изводи от подобен опит в миналото*

Оценката на действащия Регламент за TEN-E показва, че той е позволил ефективно подобряване на интеграцията на мрежите на държавите членки, стимулирал е търговията с енергия и по този начин е допринесъл за конкурентоспособността на Съюза, както показват данните относно целите във връзка с равнището на взаимосвързаност, цените на енергията и тяхното сближаване в целия Съюз. Проектите от общ интерес в областта на електроенергията и особено тези в областта на газа имаха съществен принос за сигурността на доставките — един от основните свързани с контекста фактори за изготвянето на Регламента за TEN-E. По отношение на газа инфраструктурата сега е добре свързана, а доставките са много по-устойчиви в сравнение с 2013 г. Регионалното сътрудничество в регионалните групи и посредством трансграничното разпределение на разходите е важен фактор, способстващ за изпълнението на проектите. В много случаи обаче трансграничното разпределение на разходите не доведе до намаляване на недостига на финансиране на проектите, както беше предвидено. Въпреки съкращаването на времетраенето на процедурите за издаване на разрешения, в някои случаи тези процедури остават продължителни. Въпреки че основните причини са свързани предимно с прилагането на национално равнище и са извън обхвата на Регламента за TEN-E, тези елементи могат да бъдат подобрени. Важен фактор беше финансовата помощ от МСЕ — безвъзмездните средства за проучвания помогнаха за намаляването на рисковете на ранните етапи от развитието на проектите, а безвъзмездните средства за строително-монтажни работи подпомогнаха проектите чрез отстраняването на участъците с недостатъчна пропускателна способност, които финансирането при пазарния условия не би могло да преодолее в достатъчна степен.

1.5.4. *Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти*

С инициативата ще се допринесе за постигането на неутралност по отношение на климата до 2050 г., като се започне с намаляване на емисиите на парникови газове с 55 % до 2030 г. — основната цел по отношение на климата съгласно Европейския зелен пакт, представен от Комисията „Фон дер Лайен“ през декември 2019 г. Като установява критериите за допустимост за получаване на финансова помощ по линия на Механизма

за свързване на Европа (МСЕ) за проектите от общ интерес, инициативата допринася за целите на МФР за периода 2021—2027 г., включително тези относно системното интегриране на въпросите, свързани с климата.

1.5.5. *Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства*

Преобладаващата част от отраженията на настоящото предложение върху бюджета са разгледани в законодателната финансова обосновка на предложението за регламент за създаване на Механизма за свързване на Европа. Конкретното отражение на настоящата инициативата върху бюджета е ограничено до ресурсите, необходими на ACER за изпълнението на нейните допълнителни задачи. При извършването на оценката на въздействието бяха разгледани различни варианти за постигането на целта за по-добро планиране на инфраструктурата, с цел постигане на интеграция на енергийната система. Предпочитаният вариант представлява подход, осигуряващ най-висока икономическа ефективност.

1.6. Срок на действие и финансово отражение на предложението/инициативата

☐ **ограничен срок на действие**

- ☐ Предложение/инициатива в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ
- ☐ Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ

☒ **неограничен срок на действие**

- Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
- последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на управление⁴⁹

☒ **Пряко управление** от Комисията чрез

- ☐ изпълнителните агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☐ **Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

- ☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);
- ☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;
- ☐ органите, посочени в членове 70 и 71;
- ☐ публичноправни органи;
- ☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото предоставят подходящи финансови гаранции;
- ☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и които предоставят подходящи финансови гаранции;
- ☐ лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

Забележки

Не се прилага.

⁴⁹ Подробности във връзка с методите на управление и позоваванията на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BudgWeb: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за наблюдение и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Остават в сила процедурите за редовно докладване и наблюдение, съществуващи съгласно действащия Регламент за TEN-E, като докладването от ACER до регионалните групи. Освен това ACER публикува всички резултати от своите задачи на своя уебсайт.

Преобладаващата част от отраженията на настоящото предложение върху бюджета са разгледани в законодателната финансова обосновка на предложението за регламент за създаване на Механизма за свързване на Европа. Съгласно предложения регламент за МСЕ ще бъде въведена преработена рамка на изпълнението, предназначена за наблюдение на постигането на целите на програмата и нейния принос за постигането на целите на политиката на Съюза. Показателите за наблюдение на изпълнението и напредъка на програмата в областта на енергетиката ще са свързани по-специално с приноса за взаимната свързаност и интегрирането на пазарите, сигурността на енергийните доставки и устойчивото развитие чрез създаване на възможности за декарбонизация посредством увеличеното навлизане на възобновяемата енергия в енергийните системи и трансграничното сътрудничество в областта на възобновяемите източници.

Чрез изпълнението на своите допълнителни задачи ACER ще допринася за създаването на условия за изпълнение на целите на инициативата, по-специално за по-доброто планиране на инфраструктурата, насочено към интеграция на енергийната система, и за определянето на трансгранични проекти и инвестиции в целия Съюз и със съседните на него държави, които са необходими за енергийния преход и за постигането на целите в областта на климата.

В допълнение на съществуващите процедури за докладване и наблюдение, които са специфични за Регламента за TEN-E, всички агенции на Съюза работят в рамките на строга система за наблюдение, включваща звена за вътрешен одит, Службата на Комисията за вътрешен одит, Управителния съвет на ACER, Сметната палата и Бюджетния орган. Тази система е определена в регламента от 2009 г. за създаване на ACER и ще продължи да се прилага.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

Преобладаващата част от отраженията на настоящото предложение върху бюджета са разгледани в законодателната финансова обосновка на предложението за регламент за създаване на Механизма за свързване на Европа. Във връзка с възлагането на допълнителни задачи на ACER обаче са необходими допълнителни ресурси, съответстващи на 1 ЕПРВ. Основание за това е работата, изисквана за разработването на нови рамкови указания за определяне на насоки за ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ при разработването на техните сценарии и за оценяването на постепенните подобрения на методиките за анализ на разходите и ползите, разработени от ЕМОПС за електроенергия и ЕМОПС за газ. За изпълнението на тези задачи се изисква специфичен експертен опит, който следва да бъде създаден и поддържан в ACER.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Установените рискове за разходите, извършени по линия на Механизма за свързване на Европа, и свързаните с тях проверки за намаляване на риска са разгледани в законодателната финансова обосновка на предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за свързване на Европа и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1316/2013 и (ЕС) № 283/2014.

Не са установени специфични рискове по отношение на допълнителните задачи, възложени на ACER. Допълнителните ресурси, предоставени на разположение на ACER, ще бъдат обхванати от системата на ACER за вътрешен контрол, която отговаря на съответните международни стандарти и включва специфични мерки за контрол, насочени към предотвратяването на конфликт на интереси и към гарантирането на защитата на лицата, сигнализиращи за нередности.

2.2.3. *Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)*

Оценката на разходите за контрол и на риска от грешки, свързани с разходите, направени по линия на Механизма за свързване на Европа, е извършена в законодателната финансова обосновка на предложението за регламент за създаване на Механизма за свързване на Европа.

Генерална дирекция „Енергетика“ поддържа стратегия за надзор, която обхваща дейностите на ACER. Разходите за контрол, свързани с възложените на ACER допълнителни задачи, ще бъдат оценявани въз основа на рисковия профил на Агенцията и на необходимостта от наблюдение и надзор на нейните дейности. Поради ограничения обхват на тези допълнителни дейности обаче те не би следвало да окажат съществено влияние върху разходите за упражняване на контрол по отношение на Агенцията. През последните пет години (2015—2019 г.), съотношението между разходите за контрол на ACER и размера на приноса на Съюза се запазва относително стабилно — в рамките на 1,2 %—2 %.

Тъй като отражението върху бюджета е ограничено до предоставянето на допълнителни ресурси, очаква се рискът от грешки да остане под прага от 2 % от общите разходи за целия жизнен цикъл на програмата.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

Комисията ще гарантира наличието на подходящи мерки за защита на финансовите интереси на Съюза по време на изпълнението на действията чрез прилагането на мерки за предотвратяване на измами, корупция и други незаконни дейности.

ГД „Енергетика“ поддържа своя специална стратегия за борба с измамите, която ще бъде актуализирана до края на 2020 г. в съответствие с преработената Стратегия на Комисията за борба с измамите от април 2019 г. (COM(2019) 196).

Предприетите мерки за предотвратяване на измами и нередности във връзка с проекти, финансирани по линия на Механизма за свързване на Европа, са представени в законодателната финансова обосновка на предложението за регламент за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

ACER преразглежда своята стратегия за борба с измамите въз основа на оценка на рисковете от измами, които могат да възникнат за Агенцията при изпълнението на нейните задачи. ACER сътрудничи със службите на Комисията по въпроси, свързани с предотвратяването на измами и нередности. Комисията ще осигури продължаването и укрепването на това сътрудничество. Освен това през 2018 г. ACER прие насоки за управление на конфликтите на интереси.

Разпоредбите, отнасящи се до защитата на финансовите интереси на Съюза, са включени в член 26 от предложението за регламент за създаване на Механизъм за свързване на Европа.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

- Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./едногод ⁵⁰ .	от държави от ЕАСТ ⁵¹	от държави кандидатки ⁵²	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
I. Единен пазар, иновации и цифрови технологии	02 10 06 ACER	Многогод.	ДА	НЕ	НЕ	НЕ

⁵⁰ Многогод. = многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = едногодишни бюджетни кредити.

⁵¹ ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

⁵² Държави кандидатки и, ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

и						
---	--	--	--	--	--	--

- Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатк и	от трети държави	по смисъла на член 21, параграф 2, буква б) от Финансовия регламент
	[XX.YY.YY.YY]		ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	Номер	Функция 1А
---	-------	------------

ACER (само новите задачи)			2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.	ОБЩО
Дял 1:	Поети задължения	(1)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Плащания	(2)	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
Дял 2:	Поети задължения	(1a)							
	Плащания	(2a)							
Дял 3:	Поети задължения	(3a)							
	Плащания	(3б)							
ОБЩО бюджетни кредити за ACER	Поети задължения	=1+1a +3a	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889
	Плащания	=2+2a +3б	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169	0,889

Функция от многогодишната финансова рамка	5	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.		ОБЩО
Генерална дирекция „Енергетика“, надзор само на новите задачи									
• Човешки ресурси		0	0	0	0	0	0		0
• Други административни разходи		0	0	0	0	0	0		0
ОБЩО ЗА ГД „Енергетика“	Бюджетни кредити	0	0	0	0	0	0		0

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 5 от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения = поети плащания)	0	0	0	0	0	0		0
--	------------------------------------	---	---	---	---	---	---	--	---

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.		ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИИ 1—5 от многогодишната финансова рамка	Поети задължения	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
	Плащания	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889

3.2.2. Очаквано отражение върху бюджетните кредити [за органа]

- ☒ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи
- ☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Бюджетни кредити за поети задължения в млн. евро (до 3-ия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите ↓			Година N		Година N+1		Година N+2		Година N+3		Добавят се толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)						ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ																	
	Тип ⁵³	Средн и разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	брой	Разходи	Общ брой	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1: ⁵⁴ ...																		
— Резултат																		
— Резултат																		
— Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 1																		
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2:																		
— Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 2																		

⁵³ Резултатите са продуктите и услугите, които ще бъдат доставени (напр.: брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

⁵⁴ Съгласно описанието в точка 1.4.2 „Конкретни цели...“.

ОБЩО РАЗХОДИ																
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3.2.3. Очаквано отражение върху човешките ресурси на ACER

3.2.3.1. Обобщение

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи
- ☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.		ОБЩО
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--	------

Срочно наети служители (степени AD)*	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
Срочно наети служители (степени AST)								
Договорно нает персонал								
Командировани национални експерти								

ОБЩО	0,077	0,156	0,159	0,162	0,166	0,169		0,889
------	-------	-------	-------	-------	-------	-------	--	-------

* Въз основа на средни разходи в размер на EUR 150 000 за срочно нает служител (степени AD) и годишна инфлация 2 %.

Изисквания по отношение на персонала (ЕПРВ):

	2022 г.	2023 г.	2024 г.	2025 г.	2026 г.	2027 г.		ОБЩО
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	--	------

Срочно наети служители (степени AD)	1	1	1	1	1	1		
Срочно наети служители (степени AST)								
Договорно нает персонал								
Командировани национални експерти								

ОБЩО	1	1	1	1	1	1		
------	---	---	---	---	---	---	--	--

Набирането на персонал е предвидено през втората половина на 2022 г., за да се подготви прилагането на регламента. Регламентът следва да бъде приет по възможност през средата на 2022 г. Поради това за 2022 г. са взети предвид само 50 % от средните разходи.

Компенсирането на средствата, поискани във връзка с увеличението на човешките ресурси на ACER, ще се извърши чрез намаляване със същия размер на бюджета на програма „Енергетика“ към Механизма за свързване на Европа („МСЕ — Енергетика“) от същата функция.

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси за отговарящата ГД

- ☒ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси.
- ☐ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
• Длъжности в шатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
XX 01 01 01 (Централа и представителства на Комисията)							
XX 01 01 02 (Делегации)							
XX 01 05 01 (Непреки научни изследвания)							
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)							
• Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време: ЕПРВ)⁵⁵							
XX 01 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)							
XX 01 02 02 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)							
XX 01 04 22 ⁵⁶	— в централата ⁵⁷						
	— в делегациите						
XX 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — непреки научни изследвания)							
10 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се							

⁵⁵ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

⁵⁶ Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

⁵⁷ Основно за структурните фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР).

посочат)							
ОБЩО							

XX е съответната област на политиката или съответният бюджетен дял.

Предложението не изисква допълнителни човешки ресурси в ГД. Прилагането и наблюдението му ще се извършва от персонала на ГД „Енергетика“, който вече отговаря за политиката в областта на трансевропейската енергийна мрежа.

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на действието и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

Описание на задачите, които трябва да се изпълняват:

Длъжностни лица и срочно наети служители	
Външен персонал	

Описание на изчисляването на разходите за еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ) следва да бъде включено в приложение V, раздел 3.

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

- ☒ Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.
- ☐ Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Обяснете какво препрограмиране е необходимо, като посочите съответните бюджетни редове и суми.

Не се прилага.

- ☐ Предложението/инициативата налага да се използва инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка⁵⁸.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

Не се прилага.

3.2.5. Финансов принос от трети страни

- Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни.
- Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

⁵⁸

Вж. членове 11 и 17 от Регламент (ЕС, Евратом) № 1311/2013 на Съвета за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2014—2020.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

- ☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.
- ☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:
 - ☐ върху собствените ресурси
 - ☐ върху разните приходи
 - ☐ Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове.

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ⁵⁹					
		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	
Статия							

За разните „целеви“ приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

--

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

--

⁵⁹

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднати 20 % за разходи по събирането.